

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»

Кафедра управління та адміністрування

До захисту допущено

кафедрою управління та адміністрування протокол №18 від 16 червня

завідувач кафедри

(підпис)

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(ім'я, прізвище)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(першого (бакалаврського) / другого (магістерського))

«Аналіз витрат на підприємстві»

Спеціальність

073 «Менеджмент»

(код та найменування спеціальності; спеціалізації спеціальності)

Освітня програма

«Бізнес-адміністрування»

(назва освітньої програми)

Здобувач

Олександр МАХОВ

Науковий керівник

(підпис)

Оксана ПОРТНА

(ім'я, прізвище)

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»
Кафедра управління та адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

Оксана НЕСТЕРЕНКО

(ім'я, прізвище)

(підпис)

«22» вересня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(першого (бакалаврського) / другого (магістерського))

Махова Олександра Володимировича

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача)

Спеціальність (спеціалізація) 073 «Менеджмент»

(код та найменування спеціальності; спеціалізації спеціальності)

Освітня програма «Бізнес-адміністрування»

(назва освітньої програми)

1. Тема роботи: Аналіз витрат на підприємства

керівник роботи Портна Оксана Валентинівна, доктор економічних наук,
професор

затверджені наказом по Університету від «10» березня 2026 року, №4501-5/659

2. Строк подання здобувачем роботи: «15» травня 2026 року

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти України; дані Державної служби статистики України; фінансова звітність і внутрішня документація АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» за 2023–2025 рр.; наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з проблематики управління та аналізу витрат підприємства; матеріали міжнародних організацій; інтернет-ресурси.

4. Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Теоретичні основи аналізу витрат підприємства.
2. Аналіз витрат АТ «Технологія»
3. Висновки

5. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Узгодження змісту кваліфікаційної роботи	Другий тиждень жовтня 2025 року	Виконано
2.	Підготовка першого розділу кваліфікаційної роботи	Кінець листопада 2025 року	Виконано
3.	Підготовка доповіді на наукову конференцію з викладенням основних результатів кваліфікаційного дослідження	Кінець грудня 2025 року	Виконано
4.	Доопрацювання першого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника. Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	Кінець грудня 2025 року	Виконано
5.	Підготовка другого розділу кваліфікаційної роботи	Третій тиждень березня 2026 року	Виконано
6.	Доопрацювання другого розділу згідно з рекомендаціями наукового керівника	Третій тиждень квітня 2026 року	Виконано
7.	Написання вступу, висновків кваліфікаційної роботи. Оформлення списку літератури	Другий тиждень травня 2026 року	Виконано
8.	Подання дипломної роботи на кафедру управління та адміністрування	15.05.2026	Виконано

6. Дата видачі завдання: «22» вересня 2025 року

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Олександр МАХОВ

(ім'я, прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Оксана ПОРТНА

(ім'я, прізвище)

Анотація

Кваліфікаційна робота здобувача Махова Олександра Володимировича на тему «Аналіз витрат на підприємстві» викладена на 119 сторінках комп'ютерного тексту. Вона містить 41 таблицю, 3 рисунки, 5 додатків, список використаних джерел включає 61 найменування.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та організаційно-економічних аспектів аналізу витрат підприємства, а також практичні підходи до оцінювання їх динаміки, структури та ефективності в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Об'єкт дослідження – процес формування та управління витратами в господарській діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Методи та підходи дослідження: аналіз, синтез, порівняння та узагальнення; системний підхід; горизонтальний та вертикальний аналіз; коефіцієнтний аналіз; факторний аналіз.

Основні результати:

- узагальнено теоретичні підходи до визначення економічної сутності витрат підприємства та їх класифікації;
- систематизовано методичні підходи до аналізу витрат підприємства;
- виявлено роль показників ефективності управління витратами у підвищенні результативності діяльності підприємства;
- надано організаційно-економічну характеристику діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»;
- оцінено динаміку та структуру витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»;
- оцінено ефективність формування та використання витрат на підприємстві;
- запропоновано основні напрями оптимізації та підвищення ефективності управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Наукова новизна і теоретичне значення результатів дослідження полягає у поглибленні теоретичних основ аналізу витрат підприємства на основі систематизації існуючих підходів та уточненні системи показників ефективності управління витратами.

Практична цінність кваліфікаційної роботи полягає у розробці конкретних рекомендацій щодо оптимізації структури витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», які можуть бути використані підприємством для покращення фінансових результатів.

Ключові слова: витрати, підприємство, управління, аналіз, собівартість, ефективність, оптимізація.

Annotation

Thesis of student Makhov Oleksandr Volodymyrovych on the topic “Analysis of costs at the enterprise” is presented on 119 pages of computer text. It contains 41 tables, 3 figures, 5 appendices, and the list of references includes 61 sources.

Subject of research – a set of theoretical, methodological and organizational-economic aspects of enterprise cost analysis, as well as practical approaches to assessing their dynamics, structure and efficiency at JSC “TEKHNOLOHIIA”.

Object of study – the process of formation and management of costs in the economic activities of JSC “TEKHNOLOHIIA”.

Research methods and approaches: analysis, synthesis, comparison and generalization; systems approach; horizontal and vertical analysis; ratio analysis; factor analysis.

Main results:

- theoretical approaches to defining the economic essence of enterprise costs and their classification have been generalized;
- methodological approaches to enterprise cost analysis have been systematized;
- the role of cost management efficiency indicators in improving enterprise performance has been identified;
- an organizational and economic characterization of JSC “TECHNOLOGY” has been provided;
- the dynamics and structure of JSC “TECHNOLOGY” costs have been assessed;
- the efficiency of cost formation and utilization at the enterprise has been evaluated;
- key directions for optimizing and improving the efficiency of cost management at JSC “TECHNOLOGY” have been proposed.

The research novelty and theoretical significance lies in deepening the theoretical foundations of enterprise cost analysis through systematization of existing approaches and refinement of the cost management efficiency indicator system.

The practical value of the qualification work is in the development of specific recommendations for optimizing the cost structure of JSC “TEKHNOLOHIIA”, which can be used by the enterprise to improve financial results.

Keywords: costs, enterprise, management, analysis, cost price, efficiency, optimization.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1 Економічна сутність витрат підприємства та їх класифікація	10
1.2 Методичні підходи до аналізу витрат підприємства.....	17
1.3 Показники ефективності управління витратами та їх роль у підвищенні результативності діяльності підприємства.....	25
Висновки за розділом 1.....	34
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВИТРАТ АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».....	36
2.1 Організаційно-економічна характеристика АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».....	36
2.2 Аналіз динаміки та структури витрат підприємства	477
2.3 Оцінка ефективності формування та використання витрат на підприємстві	59
2.4 Напрями оптимізації та підвищення ефективності управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»	73
Висновки за розділом 2.....	86
ВИСНОВКИ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94
ДОДАТКИ.....	101

ВСТУП

В умовах сучасної економічної нестабільності, посилення конкуренції та коливань ринкової кон'юнктури ефективне управління витратами стає одним із ключових факторів забезпечення економічної безпеки та конкурентоспроможності підприємства. Здатність контролювати та оптимізувати витрати безпосередньо впливає на фінансовий результат, рентабельність діяльності та стійкість бізнесу до зовнішніх викликів. Як слушно зазначають провідні науковці у сфері менеджменту, зокрема Н. В. Андрушкевич, С. В. Філяр, О. Ємельянов, О. А. Велитченко та Л. О. Ющишина, в сучасних умовах управління витратами трансформується з рутинного облікового процесу в стратегічний інструмент досягнення довгострокових цілей підприємства. Ця трансформація зумовлена тим, що витрати перестали розглядатися виключно як об'єкт бухгалтерської фіксації, натомість вони стали ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності, фінансової стійкості та інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Автори О. А. Велитченко, Ю. О. Костенко та Л. С. Кутідзе розвивають цю думку, зазначаючи, що інноваційні підходи до управління витратами безпосередньо впливають на прибутковість підприємств, що в умовах обмеженості ресурсів набуває особливого значення. Вони підкреслюють, що сучасне підприємство має розглядати витрати не як неминуче зло, а як об'єкт стратегічного управління, здатний генерувати додаткову вартість через підвищення ефективності бізнес-процесів.

Особливої значущості набуває системний аналіз витрат для промислових підприємств, до яких належить і АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», оскільки саме тут формується значна частка собівартості продукції. З огляду на євроінтеграційні процеси та необхідність відповідності вітчизняних виробників міжнародним стандартам, питання пошуку резервів зниження

витрат та підвищення ефективності господарювання є надзвичайно актуальним і потребує ґрунтовного дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є систематизація теоретичних положень та оцінювання практичних аспектів аналізу витрат на підприємстві для виявлення резервів підвищення ефективності його діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено виконання таких завдань:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення економічної сутності витрат підприємства та їх класифікації;
- систематизувати методичні підходи до аналізу витрат підприємства;
- виявити роль показників ефективності управління витратами у підвищенні результативності діяльності підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»;
- оцінити динаміку та структуру витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»;
- оцінити ефективність формування та використання витрат на підприємстві;
- запропонувати основні напрями оптимізації та підвищення ефективності управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Об'єкт дослідження – процес формування та управління витратами в господарській діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та організаційно-економічних аспектів аналізу витрат підприємства, а також практичні підходи до оцінювання їх динаміки, структури та ефективності в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Методи дослідження. У роботі використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів. Зокрема, методи аналізу, синтезу, порівняння та узагальнення застосовано для систематизації наукових підходів до визначення сутності витрат та їх класифікації. За допомогою системного підходу

досліджено підприємство як цілісну систему взаємопов'язаних елементів, що впливають на рівень витрат. Для аналізу динаміки та структури витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» використано методи горизонтального та вертикального аналізу. Коефіцієнтний аналіз (зокрема, розрахунок показників рентабельності) дозволив оцінити ефективність використання витрат. Для виявлення ключових чинників, що формують витрати, застосовано факторний аналіз. Інформаційною базою дослідження слугували наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, фінансова та статистична звітність АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», а також нормативно-правові акти України.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені в роботі висновки та пропозиції щодо оптимізації структури витрат та підвищення ефективності управління ними можуть бути використані в практичній діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» для покращення фінансових результатів. Результати аналізу, зокрема виявлені резерви зниження собівартості, доведені до рівня конкретних рекомендацій для АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність витрат підприємства та їх класифікація

Витрати підприємства є однією з найскладніших та найважливіших економічних категорій, яка знаходиться в центрі уваги як теоретиків, так і практиків. Від глибини розуміння сутності витрат, їх видів та функцій залежить ефективність управлінських рішень, конкурентоспроможність продукції та фінансовий стан суб'єкта господарювання. Поліваріантність трактування поняття «витрати» зумовлена багатоаспектністю цієї категорії, яка досліджується з позицій бухгалтерського обліку, економічного аналізу, фінансового менеджменту та стратегічного управління. У зв'язку з цим виникає необхідність систематизації існуючих підходів до визначення економічної сутності витрат, що дозволить сформувати цілісне уявлення про об'єкт дослідження. Узагальнення поглядів сучасних науковців на трактування категорії «витрати» представлено в табл. 1.1.

Аналіз даних, наведених у табл. 1.1, свідчить про відсутність єдиного підходу до трактування економічної сутності витрат, що пояснюється складністю та багатогранністю цієї категорії. Так, Т. Акімова, Ю. Распопова та І. Волященко [1] акцентують увагу на обліково-вартісному аспекті, розглядаючи витрати передусім як об'єкт бухгалтерського обліку, що відображає вартість спожитих ресурсів. Цей підхід є фундаментальним для формування первинної інформаційної бази про витрати. Натомість Н. Андрушкевич та С. Фімяр [2] роблять акцент на управлінському аспекті, підкреслюючи роль витрат як об'єкта планування та аналізу для досягнення стратегічних цілей. Така позиція розширює розуміння витрат, виводячи їх за межі суто облікової категорії в площину менеджменту.

Таблиця 1.1 – Підходи до трактування економічної сутності «витрат підприємства» в працях сучасних науковців

Автори	Сутність поняття «витрати»	Ключовий акцент
Т. Акімова, Ю. Распопова, І. Волященко [1]	Витрати розглядаються як основний об'єкт бухгалтерського обліку, що відображає вартість ресурсів, використаних у процесі господарської діяльності для отримання доходу.	Обліково-вартісний аспект
Н. Андрушкевич, С. Фімяр [2, с. 14]	Витрати є об'єктом планування та аналізу в системі управління, що дозволяє оптимізувати ресурси для досягнення стратегічних цілей.	Управлінський аспект
І. Бержанір [6, с. 36]	Витрати підприємства – це економічна категорія, яка відображає процеси споживання ресурсів (матеріальних, трудових, фінансових) у вартісному виразі в ході господарської діяльності.	Ресурсно-споживчий аспект
Г. Ляшенко, В. Овсяннікова [24]	Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу.	Фінансово-економічний аспект (звітність)
Л. Пархоменко [33]	Витрати є складною та динамічною категорією, яку слід розглядати як сукупність використаних ресурсів та понесених зобов'язань у процесі відтворення.	Відтворювальний процес
Н. Педченко, Л. Тітенко, А. Мілька [36, с. 30]	Витрати – це інтегральне поняття, що поєднує технологічні, економічні та соціальні аспекти діяльності, виступаючи базою для ціноутворення.	Інтегральний / Багатоаспектний підхід
А. Піскун [37, с. 56]	Витрати – це фундаментальна основа для прийняття управлінських рішень, оскільки їх рівень визначає ефективність та конкурентоспроможність бізнесу.	Управлінських рішень

Джерело: узагальнено автором на основі [1; 2; 6; 24; 33; 36; 37]

Зокрема, І. Бержанір [6] пропонує ресурсно-споживчий підхід, визначаючи витрати як процес споживання різноманітних ресурсів у вартісному виразі. Це трактування тісно пов'язане з виробничою функцією підприємства. Г. Ляшенко та В. Овсяннікова [24] розглядають витрати з позицій фінансової звітності, акцентуючи на зменшенні економічних вигод та капіталу, що відповідає методології національних стандартів бухгалтерського обліку. Л. Пархоменко [33] наголошує на динамічності витрат та їх ролі у відтворювальному процесі. Найбільш комплексним видається підхід Н. Педченко зі співавторами [36], які визначають витрати як інтегральне поняття,

що поєднує технологічні, економічні та соціальні аспекти. Завершує огляд позиція А. Піскуна [37], який розглядає витрати як фундаментальну основу прийняття управлінських рішень, підкреслюючи їх визначальний вплив на ефективність та конкурентоспроможність бізнесу. Таким чином, узагальнення наведених підходів дозволяє зробити висновок, що витрати підприємства є багатоаспектною економічною категорією, яка відображає процеси споживання ресурсів, формування вартості, зміни капіталу та слугує ключовим об'єктом управління.

Поглиблене вивчення витрат неможливе без їх науково обґрунтованої класифікації, яка дозволяє ідентифікувати, групувати та аналізувати витрати за різними ознаками для забезпечення потреб управління. Класифікація витрат є методологічною основою для організації їх обліку, планування, контролю та аналізу, а також для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Від того, за якими ознаками згруповані витрати, залежить точність калькулювання собівартості, достовірність визначення фінансових результатів та ефективність пошуку резервів їх зниження (табл. 1.2).

Найбільш загальною є класифікація за економічним змістом, яка передбачає групування витрат за п'ятьма елементами: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші операційні витрати. Як зазначають С. Пасічник та Т. Меліхова [35], таке групування є єдиним для всіх підприємств і дозволяє формувати кошторис витрат на виробництво, аналізувати структуру витрат та визначати потребу в різних видах ресурсів. На відміну від цього, класифікація за способом включення до собівартості поділяє витрати на прямі та непрямі. Т. Назаренко, І. Франчук та С. Вітер [28] підкреслюють, що цей поділ має вирішальне значення для калькулювання собівартості окремих видів продукції, оскільки прямі витрати можна безпосередньо віднести на конкретний об'єкт, а непрямі потребують розподілу.

Таблиця 1.2 – Класифікація витрат підприємства за різними ознаками

Класифікаційна ознака	Види витрат	Характеристика
1	2	3
За економічним змістом (елементи)	Матеріальні витрати	Вартість сировини, матеріалів, палива, енергії
	Витрати на оплату праці	Заробітна плата, премії, компенсації
	Відрахування на соціальні заходи	Єдиний соціальний внесок
	Амортизація	Знос основних засобів та НМА
	Інші операційні витрати	Оренда, послуги зв'язку, реклама
За способом включення до собівартості (калькуляційні статті)	Прямі витрати	Безпосередньо пов'язані з виробництвом конкретного продукту (сировина, зарплата основних робітників)
	Непрямі (накладні) витрати	Пов'язані з виробництвом кількох видів продукції (утримання цеху, зарплата адмінперсоналу)
За відношенням до обсягу виробництва	Змінні витрати	Змінюються пропорційно до обсягу виробництва (матеріали, відрядна зарплата)
	Постійні витрати	Не залежать від обсягу виробництва в короткостроковому періоді (оренда, амортизація)
	Умовно-змінні / Умовно-постійні	Витрати, що мають ознаки обох груп
За доцільністю витрачання	Продуктивні витрати	Виправдані, необхідні для виробництва якісної продукції
	Непродуктивні витрати	Викликані недоліками технології чи організації (брак, простої)
За календарними періодами	Поточні витрати	Здійснюються регулярно (щодня, щомісяця)
	Витрати майбутніх періодів	Здійснені зараз, але будуть включені в собівартість пізніше
За центрами відповідальності	Витрати цеху, дільниці, відділу	Дають змогу закріпити відповідальність за керівником підрозділу

Джерело: узагальнено автором на основі [59, с. 98]

Особливе місце в системі управління займає класифікація витрат за відношенням до обсягу виробництва на змінні та постійні. Так, В. Кубік та І. Шерер [20], а також Н. Коваленко зі співавторами [15] наголошують, що такий поділ є основою для проведення маржинального аналізу, визначення точки беззбитковості, прийняття рішень щодо оптимізації виробничої програми та ціноутворення. І. Маркіна, В. Вороніна та А. Рудич [25] доповнюють цю класифікацію виділенням умовно-змінних та умовно-постійних витрат, які мають змішану природу. Важливе значення для контролю та підвищення ефективності має поділ витрат на продуктивні та

непродуктивні. Б. Чорній [54] зазначає, що непродуктивні витрати (втрати від браку, простоїв) є прямим резервом зниження собівартості. Класифікація за календарними періодами дозволяє розмежувати витрати в часі, а групування за центрами відповідальності, на думку М. Скрипника [43], є необхідною умовою для впровадження бюджетування та посилення контролю за витратами на місцях їх виникнення.

У процесі дослідження теоретичних засад витрат важливо розмежовувати поняття «витрати», «затрати» та «собівартість», які часто ототожнюються, проте мають різне економічне навантаження. Чітке розуміння відмінностей між цими категоріями є необхідною передумовою для правильної організації обліку, аналізу та управління. Від того, наскільки точно ідентифіковано економічну природу цих понять, залежить достовірність визначення фінансових результатів, об'єктивність оцінки ефективності діяльності та обґрунтованість управлінських рішень. Порівняльний аналіз зазначених категорій наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Порівняльний аналіз категорій «витрати», «затрати» та «собівартість»

Категорія	Економічна сутність	Характеристика
Витрати (витрати)	Зменшення економічних вигод у звітному періоді або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення капіталу.	Категорія, що підтверджена фактом відвантаження/реалізації (метод нарахування).
Затрати (затрати)	Вартісне вираження обсягу ресурсів, спожитих у процесі виробництва продукції (робіт, послуг) за певний період.	Пов'язані з процесом виробництва; можуть бути ще не витратами (наприклад, незавершене виробництво).
Собівартість	Виражені в грошовій формі поточні витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції (робіт, послуг).	Кінцевий результат калькулювання; база для ціни.

Джерело: узагальнено автором на основі [6, с. 37; 33]

Як видно з табл. 1.3, категорії «витрати» та «затрати» не є тотожними. І. Бержанір [6] та Л. Пархоменко [33] у своїх працях акцентують увагу на тому, що затрати – це більш широка категорія, яка охоплює всі ресурси, спожиті у процесі виробництва протягом певного періоду, незалежно від того, чи була

ця продукція реалізована. Частина затрат може «осідати» у залишках незавершеного виробництва або готової продукції на складі. Витратами ж вони стають лише в момент реалізації цієї продукції, коли відбувається визнання доходу і, відповідно, зменшення економічних вигод підприємства. Таким чином, витрати – це затрати, які вже принесли дохід у звітному періоді. Собівартість, у свою чергу, є синтетичним показником, який узагальнює затрати на виробництво та реалізацію конкретного виду продукції (робіт, послуг) і слугує основою для визначення ціни та оцінки ефективності. Розмежування цих понять є критично важливим для розуміння процесу формування фінансового результату та управління прибутковістю підприємства.

Функції витрат розкривають ту роль, яку вони відіграють в системі управління підприємством, та ті завдання, які вирішуються за допомогою управління ними. Розуміння функціонального навантаження витрат дозволяє побудувати ефективну систему управління, яка забезпечуватиме не лише їх фіксацію, а й аналіз, планування, контроль та оптимізацію (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Сучасні погляди на функції витрат в системі управління підприємством

Функція витрат	Зміст функції
Облікова	Відображення фактичного стану використання ресурсів у бухгалтерському та управлінському обліку.
Аналітична	Вивчення структури, динаміки та факторів зміни витрат для пошуку резервів економії.
Планова (бюджетна)	Визначення майбутніх витрат для забезпечення безперебійної роботи та отримання прибутку.
Контрольна	Порівняння фактичних витрат з нормативними (плановими) для виявлення відхилень.
Регулююча (стимулююча)	Вплив на мотивацію персоналу через встановлення відповідальності за рівень витрат у центрах відповідальності.
Оптимізаційна	Пошук найкращого співвідношення «витрати-результат» для максимізації прибутку.

Джерело: узагальнено автором на основі [15, с. 324]

Облікова функція, яка є базовою, забезпечує інформаційну основу для реалізації всіх інших функцій. На її основі будується аналітична функція, що

передбачає глибоке вивчення структури, динаміки та факторів зміни витрат. Як зазначає Н. Коваленко зі співавторами [15], саме аналіз дозволяє виявити «вузькі місця» та резерви економії. Планова (бюджетна) функція забезпечує визначення цільових орієнтирів на майбутнє, без яких неможливе цілеспрямоване управління. Контрольна функція тісно пов'язана з плановою, оскільки передбачає порівняння досягнутих результатів із запланованими та оперативне виявлення відхилень. Регулююча (стимулююча) функція спрямована на закріплення відповідальності за рівнем витрат за конкретними менеджерами та створення мотиваційних механізмів для їх зниження. Оптимізаційна функція є найвищим рівнем, який інтегрує результати реалізації всіх попередніх функцій і спрямований на досягнення стратегічної мети – максимізації прибутку через оптимізацію співвідношення «витрати-результат». Таким чином, реалізація всіх функцій в їх системному взаємозв'язку є необхідною умовою ефективного управління витратами на підприємстві.

Отже, узагальнюючи проведений аналіз, можна зробити висновок, що витрати підприємства являють собою багатогранну економічну категорію, яка охоплює процеси споживання ресурсів, формування вартості продукції, зміни капіталу та виступає ключовим об'єктом управлінської діяльності. Їх класифікація за різними ознаками – економічним змістом, способом включення до собівартості, відношенням до обсягу виробництва, доцільністю витрачання, календарними періодами та центрами відповідальності – забезпечує системність обліку, планування, контролю та аналізу, що є передумовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, оптимізації витрат та підвищення ефективності діяльності підприємства.

1.2 Методичні підходи до аналізу витрат підприємства

Ефективне управління витратами неможливе без проведення системного та ґрунтового аналізу, який дозволяє не лише констатувати досягнутий рівень витрат, а й виявити тенденції їх зміни, фактори впливу та приховані резерви економії. Аналіз витрат є однією з ключових функцій управління, що забезпечує інформаційну підтримку для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях. У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем невизначеності, динамічністю зовнішнього середовища та обмеженістю ресурсів, роль аналізу витрат суттєво зростає. Він виступає інструментом не лише контролю, але й прогнозування, оптимізації та забезпечення фінансової стійкості підприємства. Відповідно, мета та завдання аналізу витрат трансформуються під впливом сучасних викликів, що знаходить своє відображення в працях науковців. Узагальнення поглядів дослідників на цільову спрямованість аналізу витрат представлено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Мета та завдання аналізу витрат підприємства в сучасних умовах

Автори	Мета аналізу витрат	Ключові завдання аналізу
Н. В. Андрушкевич, С. В. Філяр [2, с. 15]	Забезпечення інформаційної бази для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації витрат.	Виявлення резервів економії; оцінка обґрунтованості планових показників; контроль за використанням ресурсів.
Е. Ю. Терещенко, І. В. Стояненко, В. С. Варава [45]	Оцінка ефективності використання ресурсів та пошук напрямів підвищення прибутковості.	Дослідження структури та динаміки витрат; факторний аналіз собівартості; виявлення непродуктивних витрат.
С. І. Бегун [5, с. 38]	Адаптація аналітичних процедур до умов невизначеності (воєнний стан) для забезпечення фінансової стійкості.	Оперативний моніторинг критичних статей витрат; аналіз беззбитковості в умовах коливання попиту; оцінка ризиків зростання витрат.
Д. Л. Яновський [60, с. 89]	Забезпечення фінансової стійкості підприємства через оптимізацію витрат.	Аналіз впливу витрат на фінансові результати; виявлення «вузьких місць»; обґрунтування заходів з оптимізації.

Джерело: узагальнено автором на основі [2, с. 15; 45; 5, с. 38; 60, с. 89]

Зокрема, Н. Андрушкевич та С. Фімяр [2, с. 15] акцентують увагу на інформаційно-підтримуючій ролі аналізу, розглядаючи його як основу для прийняття рішень щодо оптимізації. Їх підхід передбачає вирішення таких класичних завдань, як виявлення резервів, оцінка планів та контроль. Дещо ширше трактують мету Е. Терещенко, І. Стояненко та В. Варава [45], пов'язуючи аналіз витрат безпосередньо з оцінкою ефективності використання ресурсів та пошуком шляхів підвищення прибутковості. Їхній підхід орієнтований на глибоке вивчення структури, динаміки та факторів, що формують собівартість.

Особливої уваги заслуговують підходи, що враховують сучасні реалії функціонування підприємств. Так, С. Бегун [5, с. 38] наголошує на необхідності адаптації аналітичних процедур до умов невизначеності, зокрема воєнного стану. У такому контексті на перший план виходять завдання оперативного моніторингу критичних статей витрат, аналізу беззбитковості в умовах нестабільного попиту та оцінки ризиків зростання витрат. Д. Яновський [60, с. 89] пов'язує аналіз витрат із забезпеченням фінансової стійкості, що передбачає не просто констатацію фактів, а виявлення «вузьких місць» та обґрунтування конкретних заходів з оптимізації. Таким чином, узагальнення наведених підходів дозволяє зробити висновок, що сучасний аналіз витрат виходить за межі традиційного ретроспективного дослідження і все більше набуває рис стратегічного інструменту, спрямованого на забезпечення адаптивності, стійкості та довгострокової ефективності підприємства.

Ефективність аналізу витрат значною мірою залежить від логічної послідовності його проведення. Чітко визначені етапи аналітичної роботи дозволяють систематизувати процес, уникнути дублювання функцій та забезпечити досягнення поставленої мети. Кожен етап має свої специфічні завдання, методичний інструментарій та проміжні результати, які в сукупності формують цілісну картину про стан витрат на підприємстві та напрями їх

оптимізації. Узагальнену схему етапів проведення аналізу витрат наведено на рис. 1.1.

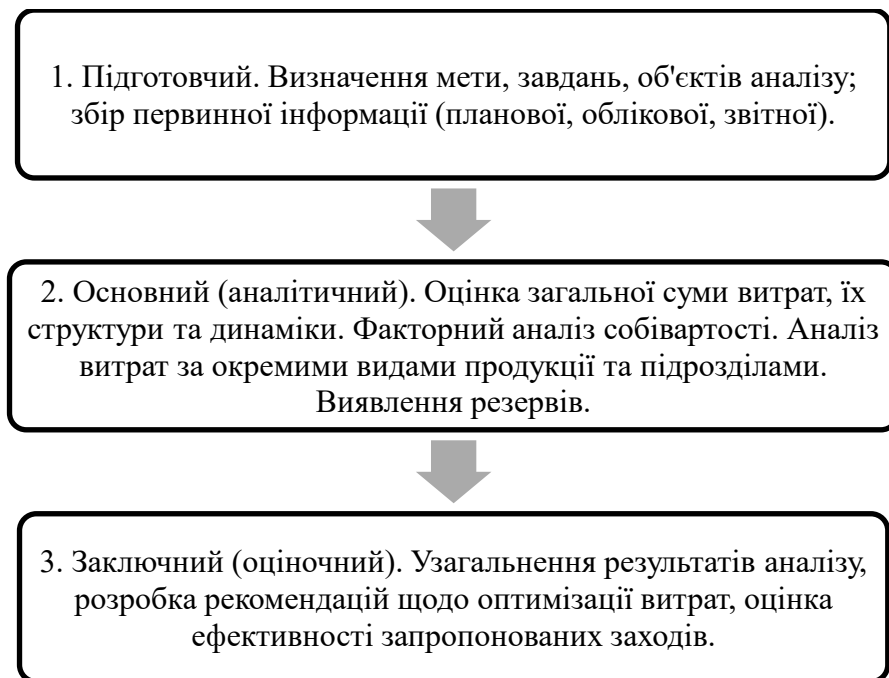

Рисунок 1.1 – Етапи проведення аналізу витрат підприємства

Джерело: побудовано автором на основі [19, с. 203]

Підготовчий етап є фундаментальним, оскільки від якості його виконання залежить достовірність та повнота всього подальшого аналізу. На цьому етапі, як зазначає В. Котлярова зі співавторами [19], відбувається чітке визначення мети та завдань аналізу відповідно до потреб управління, обираються об'єкти дослідження (наприклад, витрати в цілому, собівартість окремого продукту, витрати підрозділу) та формується інформаційна база. Вона включає планову (кошториси, бюджети), облікову (дані бухгалтерського та управлінського обліку) та звітну (фінансова звітність, внутрішні звіти) інформацію. На цьому ж етапі проводиться перевірка достовірності даних та їх групування для зручності подальшого використання. Результатом є сформована інформаційна база та детальна програма аналізу.

Основний (аналітичний) етап є найбільш змістовним та трудомістким. Він передбачає безпосереднє застосування різноманітних методів аналізу для

обробки зібраної інформації. Як видно з рисунку, на цьому етапі проводиться оцінка загальної суми витрат, їх структури (вертикальний аналіз) та динаміки (горизонтальний аналіз). Важливе місце займає факторний аналіз собівартості, який дозволяє кількісно оцінити вплив різних факторів (наприклад, зміни норм витрат матеріалів, цін на ресурси, обсягу виробництва) на зміну результативного показника. Крім того, аналіз поглиблюється в розрізі окремих видів продукції, центрів відповідальності та статей витрат. Застосування CVR-аналізу дозволяє дослідити взаємозв'язок «витрати-обсяг-прибуток». Головним результатом цього етапу є кількісна оцінка впливу факторів, виявлення відхилень від норм та планів, а також ідентифікація резервів зниження витрат.

На заключному (оціночному) етапі відбувається узагальнення отриманих результатів та їх трансформація в конкретні управлінські рішення. На основі проведеного аналізу розробляються рекомендації щодо оптимізації витрат, які можуть включати заходи техніко-технологічного, організаційного чи економічного характеру. Для оцінки перспектив реалізації цих заходів можуть застосовуватися SWOT-аналіз, експертні оцінки та методи економічного обґрунтування. Кінцевим результатом є аналітична записка з висновками та пропозиціями, а також план заходів з оптимізації витрат, який містить прогностичні показники ефективності їх впровадження. Така структуризація процесу аналізу, на думку В. Котлярової та ін. [19], забезпечує його цілеспрямованість, комплексність та практичну значущість.

Для реалізації завдань, визначених на кожному етапі аналізу, використовується широкий арсенал методів. Їх різноманітність зумовлена багатоаспектністю об'єкта дослідження та різними цілями аналізу. Класифікація методів аналізу витрат дозволяє систематизувати цей інструментарій та обрати найбільш релевантні для вирішення конкретних аналітичних завдань. Залежно від часового горизонту, ступеня охоплення та характеру прийняття рішень виділяють різні групи методів, характеристика яких наведена в табл. 1.6.

Таблиця 1.6 – Класифікація методів аналізу витрат підприємства

Ознака класифікації	Група методів	Характеристика
Залежно від часового горизонту	Ретроспективний аналіз	Аналіз минулих періодів (динаміка, структура, виконання плану)
	Оперативний аналіз	Аналіз «гарячих» відхилень за короткі проміжки часу (день, декада)
	Перспективний (прогнозний) аналіз	Оцінка витрат на основі прогнозів, аналіз беззбитковості, CVP-аналіз
За ступенем охоплення	Суцільний аналіз	Аналіз усіх видів витрат та всіх підрозділів
	Вибірковий аналіз	Аналіз окремих статей, видів продукції або центрів витрат
За характером прийняття рішень	Традиційні методи	Порівняння, групування, деталізація, індексний метод, елімінування
	Економіко-математичні методи	Кореляційно-регресійний аналіз, методи оптимізації, моделювання
	Спеціальні методи	Функціонально-вартісний аналіз (ФВА), бенчмаркінг, ABC-аналіз, CVP-аналіз

Джерело: узагальнено автором на основі [27, с. 198]

Залежно від часового горизонту, Н. Матвєєва та О. Славута [26] виділяють ретроспективний аналіз (спрямований у минуле для оцінки результатів), оперативний аналіз (для швидкого реагування на відхилення в поточному режимі) та перспективний аналіз (для прогнозування та обґрунтування стратегічних рішень). За ступенем охоплення, М. Повещенко [39] пропонує поділ на суцільний (дослідження всієї сукупності витрат) та вибірковий (аналіз за окремими напрямками, що є найбільш проблемними або важливими).

Найбільш змістовною є класифікація за характером прийняття рішень. До традиційних методів відносять загальнонаукові прийоми (порівняння, групування, деталізація) та класичні прийоми елімінування (ланцюгові підстановки, абсолютні та відносні різниці). Економіко-математичні методи, як зазначають В. Захарченко, М. Акулюшина та Л. Лінгур [14], дозволяють виявити складні кількісні залежності, будувати моделі та оптимізувати структуру витрат. Окрему групу складають спеціальні методи, які набули поширення в сучасній практиці управління. Так, Д. Бобровник [7] розглядає бенчмаркінг як метод порівняння з кращими практиками, а Р. Шулла та М.

Попик [57] детально аналізують можливості CVP-аналізу для прийняття операційних рішень. Застосування того чи іншого методу залежить від конкретної мети аналізу, наявної інформації та кваліфікації аналітика.

Кожен із зазначених методів реалізується через сукупність конкретних методичних прийомів, які дозволяють отримати певні аналітичні показники. Системне застосування цих прийомів забезпечує всебічне дослідження витрат. У табл. 1.7 узагальнено основні методичні прийоми, їх сутність та результативні показники, які найчастіше використовуються в практиці аналізу витрат.

Таблиця 1.7 – Основні методичні прийоми та показники аналізу витрат

Методичний прийом	Сутність	Показники / Результат
Горизонтальний аналіз	Порівняння фактичних витрат з плановими або показниками минулих періодів.	Абсолютне відхилення, темп росту/приросту витрат
Вертикальний (структурний) аналіз	Визначення питомої ваги окремих елементів або статей у загальній сумі витрат.	Частка матеріальних витрат, частка зарплати в собівартості
Факторний аналіз	Кількісна оцінка впливу окремих факторів на зміну результативного показника (собівартості).	Вплив зміни норм, цін, обсягу виробництва на собівартість
Порівняльний аналіз	Зіставлення витрат підприємства з витратами конкурентів або середньогалузевими показниками.	Відносні показники ефективності, рейтинги
Аналіз беззбитковості (CVP-аналіз)	Визначення точки беззбитковості, запасу фінансової міцності, критичного обсягу виробництва.	Точка беззбитковості, операційний важіль
Коефіцієнтний аналіз	Розрахунок відносних показників ефективності використання ресурсів.	Коефіцієнт оборотності запасів, матеріаловіддача, зарплатовіддача

Джерело: узагальнено автором на основі [15, с. 324]

Горизонтальний та вертикальний аналіз, на думку Г. Ляшенко та В. Овсяннікової [24], є базовими, оскільки дозволяють отримати первинне уявлення про зміни та структуру витрат. Абсолютні відхилення та темпи зростання дають змогу оцінити динаміку, а питома вага – виявити найбільш витратомісткі статті чи елементи. Факторний аналіз, як зазначають Е. Терещенко та ін. [45], поглиблює дослідження, дозволяючи кількісно

виміряти внесок кожного фактора в загальну зміну собівартості. Це критично важливо для визначення причин відхилень та цілеспрямованого пошуку резервів.

Порівняльний аналіз, особливо в контексті бенчмаркінгу [7], виводить дослідження на міжгосподарський рівень, дозволяючи оцінити конкурентоспроможність підприємства за витратами. CVP-аналіз [20; 57] є незамінним інструментом для обґрунтування цінової політики, оптимізації виробничої програми та оцінки ризиків. Коефіцієнтний аналіз, який розглядають С. Фімар та В. Присяжненко [48], дозволяє оцінити ефективність використання окремих видів ресурсів через показники матеріаловіддачі, зарплатовіддачі тощо. Застосування всього комплексу цих прийомів у взаємозв'язку забезпечує глибину та всебічність аналізу витрат.

Вибір конкретних методичних прийомів та показників значною мірою визначається об'єктом аналізу. Порівняльну характеристику підходів до аналізу витрат залежно від об'єкта наведено в табл. 1.8.

Таблиця 1.8 – Порівняльна характеристика підходів до аналізу витрат залежно від об'єкта

Об'єкт аналізу	Мета аналізу	Основні показники та методи	Джерело
Витрати за економічними елементами	Аналіз кошторису витрат на виробництво, вивчення структури витрат за економічним змістом.	Загальна сума витрат, питома вага елементів (матеріальні, оплата праці, амортизація), матеріаломісткість	[35, с. 67]
Собівартість продукції (за калькуляційними статтями)	Виявлення резервів зниження собівартості окремих видів продукції.	Собівартість одиниці продукції, витрати на 1 грн продукції, структура за статтями	[28, с. 85]
Витрати за центрами відповідальності	Контроль за ефективністю роботи підрозділів, мотивація керівників.	Відхилення фактичних витрат від бюджету підрозділу, виконання плану по витратах	[43, с. 58]
Змінні та постійні витрати	Прийняття управлінських рішень (ціноутворення, оптимізація структури випуску).	Маржинальний дохід, точка беззбитковості, коефіцієнт реагування витрат	[20, с. 22]

Джерело: узагальнено автором на основі [20, с. 22]

Аналіз витрат за економічними елементами, за даними С. Пасічника та Т. Меліхової [35], має на меті оцінку загального рівня та структури витрат на виробництво, що важливо для визначення потреби в ресурсах та аналізу матеріаломісткості. Натомість аналіз собівартості за калькуляційними статтями [28] спрямований на більш детальне дослідження витрат у розрізі конкретних продуктів з метою виявлення резервів їх зниження.

Доцільно зазначити, що аналіз витрат за центрами відповідальності, на думку М. Скрипника [43], виконує важливу контролюючу та мотивуючу функцію, оскільки дозволяє оцінити ефективність роботи конкретних підрозділів на основі відхилень від їхніх бюджетів. Зокрема, аналіз поведінки витрат, тобто поділ їх на змінні та постійні [20], є основою для прийняття тактичних і стратегічних рішень щодо ціноутворення, оптимізації асортименту, оцінки беззбитковості та визначення запасу міцності. Таким чином, вибір об'єкта аналізу визначає його цільову спрямованість та конкретний методичний інструментарій, що забезпечує адресність та практичну цінність аналітичних висновків.

Отже, методичні підходи до аналізу витрат підприємства свідчать про те, що сучасний аналіз є комплексним, багаторівневим і стратегічно орієнтованим інструментом управління. Він поєднує підготовчий, аналітичний та оціночний етапи, застосовує широкий спектр методичних прийомів і методів – від класичного горизонтального та вертикального аналізу до економіко-математичного моделювання, CVP-аналізу та бенчмаркінгу. Вибір конкретних методів і показників визначається метою аналізу, об'єктом дослідження та умовами діяльності підприємства, що забезпечує всебічну оцінку витрат, ідентифікацію резервів економії та підтримку прийняття ефективних управлінських рішень для забезпечення фінансової стійкості та підвищення ефективності діяльності.

1.3 Показники ефективності управління витратами та їх роль у підвищенні результативності діяльності підприємства

Ефективність управління витратами не зводиться лише до їх мінімізації, а передбачає досягнення оптимального співвідношення між витратами та отриманими результатами, що забезпечує реалізацію стратегічних цілей підприємства. Це складна, багатоаспектна категорія, яка по-різному трактується в науковій літературі залежно від обраних критеріїв та цільових орієнтирів дослідників. Узагальнення підходів до визначення сутності ефективності управління витратами наведено в табл. 1.9.

Таблиця 1.9 – Сутність ефективності управління витратами в працях сучасних науковців

Автори	Визначення ефективності управління витратами	Ключовий аспект
О. Ємельянов, О. Курило, Т. Петрушка [13]	Здатність системи управління забезпечувати досягнення поставлених цілей з оптимальним використанням ресурсів та мінімізацією витрат.	Цільова орієнтація та ресурсозбереження
С. Фімяр, В. Присяжненко [48, с. 53]	Ступінь впливу управлінських рішень у сфері витрат на кінцеві фінансові результати діяльності підприємства.	Вплив на прибутковість
О. Велитченко, Ю. Костенко, Л. Кутідзе [10]	Інтегральна характеристика, що відображає здатність підприємства підтримувати оптимальний рівень витрат для забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку.	Конкурентоспроможність та сталий розвиток
М. Лапковська, Н. Хомюк [22, с. 114]	Результативність функціонування системи управління витратами, що проявляється у досягненні запланованих показників собівартості та рентабельності.	Результативність та планові показники
М. Павлусь [32, с. 54]	Комплексна оцінка, яка характеризує раціональність використання ресурсів та обґрунтованість управлінських рішень щодо формування витрат.	Раціональність та обґрунтованість

Джерело: узагальнено автором на основі [10; 13; 22; 32; 48]

Варто відзначити, що ефективність управління витратами є інтегральною категорією, яка розглядається дослідниками в різних площинах. О. Ємельянов, О. Курило та Т. Петрушка [13] акцентують увагу на цільовій орієнтації та ресурсозбереженні, розглядаючи ефективність як здатність системи досягати цілей з мінімальними витратами ресурсів. С. Фімяр та В. Присяжненко [48] роблять акцент на результативному аспекті, пов'язуючи ефективність управління витратами безпосередньо з їх впливом на кінцеві фінансові результати, насамперед прибуток. Цей підхід є найбільш практично орієнтованим, оскільки пов'язує управлінські зусилля з головною метою діяльності підприємства.

Автори О. Велитченко, Ю. Костенко та Л. Кутідзе [10] розширюють розуміння ефективності, включаючи до нього аспекти конкурентоспроможності та сталого розвитку. Вони розглядають її як інтегральну характеристику, що відображає здатність підприємства підтримувати оптимальний рівень витрат у довгостроковій перспективі. М. Лапковська та Н. Хомюк [22] ототожнюють ефективність з результативністю, тобто ступенем досягнення запланованих показників, що підкреслює важливість функцій планування та контролю. Нарешті, М. Павлусь [32] наголошує на раціональності використання ресурсів та обґрунтованості управлінських рішень, що виводить на перший план якісні аспекти управління. Таким чином, ефективність управління витратами слід розуміти як комплексну характеристику, що відображає здатність системи управління забезпечувати досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства шляхом раціонального формування та оптимізації витрат, що в кінцевому підсумку проявляється у зростанні прибутковості, конкурентоспроможності та фінансової стійкості.

Для кількісного вимірювання ефективності управління витратами використовується система показників, яка дозволяє всебічно охарактеризувати цей процес. Така система має включати як абсолютні, так і відносні показники, показники ефективності використання окремих видів

ресурсів та інтегральні показники, що узагальнюють результативність управлінських зусиль. Побудова збалансованої системи показників є необхідною умовою для об'єктивної оцінки, моніторингу та своєчасного коригування управлінських рішень (табл. 1.10).

Таблиця 1.10 – Система показників ефективності управління витратами підприємства

Група показників	Назва показника	Економічний зміст	Методика розрахунку
Абсолютні показники	Загальна сума витрат	Характеризує масштаб діяльності та обсяг спожитих ресурсів	Сума всіх витрат підприємства за період
	Собівартість реалізованої продукції	Витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції	Прямі матеріальні + прямі трудові + інші прямі + загальновиробничі витрати
	Економія (перевитрата) витрат	Абсолютне відхилення фактичних витрат від планових або базових	Фактичні витрати – Планові (базові) витрати
Відносні показники	Витрати на 1 грн продукції	Характеризує рівень витратомісткості продукції	Загальна сума витрат / Обсяг виробленої (реалізованої) продукції
	Коефіцієнт динаміки витрат	Відображає темпи зміни витрат у часі	Витрати звітного періоду / Витрати базового періоду
	Коефіцієнт структури витрат	Характеризує частку окремих елементів у загальній сумі витрат	Витрати за елементом / Загальна сума витрат
Показники ефективності використання ресурсів	Матеріаловіддача	Вихід продукції з кожної гривні спожитих матеріалів	Обсяг продукції / Матеріальні витрати
	Матеріаломісткість	Вартість матеріальних витрат на 1 грн продукції	Матеріальні витрати / Обсяг продукції
	Зарплатовіддача	Вихід продукції на 1 грн витрат на оплату праці	Обсяг продукції / Витрати на оплату праці
	Амортизацієвіддача	Вихід продукції на 1 грн амортизації	Обсяг продукції / Амортизація
Інтегральні показники	Коефіцієнт ефективності витрат	Співвідношення результату (прибутку) та витрат	Прибуток / Загальна сума витрат
	Рентабельність витрат	Скільки прибутку припадає на 1 грн понесених витрат	Прибуток від реалізації / Собівартість реалізованої продукції
	Рентабельність операційних витрат	Ефективність операційної діяльності	Операційний прибуток / Операційні витрати

Джерело: узагальнено автором на основі [28, с. 84]

Абсолютні показники, такі як загальна сума витрат [24] та собівартість реалізованої продукції [28], дають уявлення про масштаби витрат та є базою для подальших розрахунків. Показник економії (перевитрати) [45] дозволяє оцінити виконання планових завдань. Відносні показники, зокрема витрати на 1 грн продукції [26], є універсальною характеристикою рівня витратомісткості, яка може застосовуватися для різних видів продукції та періодів. Коефіцієнти динаміки та структури доповнюють аналіз, показуючи напрямки змін та найбільш вагомі складові витрат.

Показники ефективності використання ресурсів, детально розглянуті С. Фімярем та В. Присяжненком [48], мають велике значення для пошуку внутрішніх резервів. Матеріаловіддача, зарплатовіддача та амортизацієвіддача показують, скільки продукції отримує підприємство з кожної гривні, витраченої на відповідний ресурс. Зростання цих показників свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів. Інтегральні показники, насамперед різновиди рентабельності витрат [13; 20], узагальнюють результативність управління, показуючи, скільки прибутку приносить кожна гривня понесених витрат. Саме вони найтісніше пов'язані з кінцевою метою діяльності підприємства.

Ефективність управління витратами не є самоціллю, а виступає потужним важелем впливу на ключові показники результативності діяльності підприємства. Зміна рівня та структури витрат безпосередньо позначається на фінансових результатах, рентабельності, фінансовій стійкості та ринкових позиціях суб'єкта господарювання. Розуміння механізмів цього впливу дозволяє цілеспрямовано управляти витратами для досягнення бажаних результатів. У табл. 1.11 узагальнено основні показники результативності діяльності підприємства, які залежать від ефективності управління витратами. Найбільш очевидним є вплив на прибуток від реалізації [48] та чистий прибуток [10]: кожна гривня, зекономлена на витратах за незмінних доходів, безпосередньо збільшує прибуток. Це, у свою чергу, призводить до зростання всіх показників рентабельності: продукції [20], активів (ROA) та власного

капіталу (ROE) [13]. Таким чином, ефективне управління витратами є одним із найважливіших факторів підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Таблиця 1.11 – Показники результативності діяльності підприємства, що залежать від ефективності управління витратами

Показник результативності	Характеристика	Вплив управління витратами
Прибуток від реалізації	Основний фінансовий результат операційної діяльності	Зниження собівартості при незмінних цінах прямо збільшує прибуток
Чистий прибуток	Кінцевий фінансовий результат діяльності	Оптимізація всіх видів витрат (операційних, фінансових) підвищує чистий прибуток
Рентабельність продукції	Відносний показник ефективності виробництва	Прямо залежить від рівня собівартості продукції
Рентабельність активів (ROA)	Ефективність використання всього майна підприємства	Зниження витрат підвищує прибуток, що збільшує ROA
Рентабельність власного капіталу (ROE)	Ефективність використання коштів власників	Зростання прибутку внаслідок оптимізації витрат підвищує ROE
Точка беззбитковості	Обсяг продажів, що покриває всі витрати	Зниження постійних та змінних витрат зменшує поріг беззбитковості
Запас фінансової міцності	Перевищення фактичного обсягу продажів над точкою беззбитковості	Зниження витрат збільшує запас фінансової міцності
Коефіцієнт фінансової стійкості	Здатність підприємства зберігати платоспроможність	Контрольований рівень витрат забезпечує стабільний грошовий потік

Джерело: узагальнено автором на основі [19, с. 203]

Окремо слід відзначити вплив управління витратами на показники, що характеризують фінансову стійкість та ризикованість діяльності. Як зазначають Р. Шулла та М. Попик [57], зниження рівня як постійних, так і змінних витрат призводить до зменшення точки беззбитковості та збільшення запасу фінансової міцності. Це означає, що підприємство стає менш вразливим до коливань попиту та може витримувати більш значне падіння обсягів продажів, залишаючись прибутковим. Д. Яновський [60] додає, що контрольований, прогнозований рівень витрат забезпечує стабільні грошові

потоки, що є основою для підтримання високого рівня платоспроможності та фінансової стійкості.

Для всебічної оцінки ефективності управління витратами недостатньо використовувати лише набір кількісних показників. Необхідно застосовувати систему критеріїв, які дозволяють охарактеризувати якісні аспекти управлінського процесу. Такі критерії, як економічність, результативність, оптимальність, гнучкість та динамічність, дають змогу оцінити, наскільки раціонально організована система управління витратами та наскільки вона відповідає сучасним вимогам. Характеристику цих критеріїв та показників для їх оцінки наведено в табл. 1.12.

Таблиця 1.12 – Критерії оцінки ефективності управління витратами

Критерій	Характеристика	Показники для оцінки
Економічність	Досягнення певного результату з мінімальними витратами	Витрати на 1 грн продукції, матеріаломісткість
Результативність	Ступінь досягнення запланованих показників	Виконання плану по собівартості, досягнення цільового рівня рентабельності
Оптимальність	Раціональне співвідношення між окремими видами витрат та їх структурою	Відповідність структури витрат галузевим нормативам, оптимальне співвідношення змінних та постійних витрат
Гнучкість	Здатність системи управління витратами адаптуватися до змін зовнішнього середовища	Швидкість реагування на зміни цін на ресурси, адаптація до змін попиту
Динамічність	Позитивна тенденція зміни показників ефективності	Темпи зниження собівартості, випередження темпів зростання продуктивності над темпами зростання зарплати

Джерело: узагальнено автором на основі [23; 25, с. 145]

Так, критерій економічності, який Н. Матвєєва та О. Славута [26] пов'язують з мінімізацією витрат на одиницю результату, є базовим, але не єдиним. Результативність [22] акцентує увагу на досягненні цільових орієнтирів, що особливо важливо в контексті стратегічного управління. Критерій оптимальності, на думку В. Котлярової зі співавторами [19], передбачає не просто мінімізацію, а пошук найкращого співвідношення між різними видами витрат, що забезпечує максимальну ефективність функціонування.

В умовах високої динамічності та невизначеності зовнішнього середовища особливого значення набувають критерії гнучкості та динамічності. В. Вакуленко, В. Мялковський та Л. Юнтао [9] наголошують на важливості здатності системи управління витратами швидко адаптуватися до змін цін на ресурси або коливань попиту. Н. Андрушкевич та С. Фімяр [2] додають критерій динамічності, який передбачає позитивну тенденцію зміни показників ефективності, зокрема випередження темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання заробітної плати. Лише за умови відповідності всім зазначеним критеріям можна говорити про високоефективну систему управління витратами, здатну забезпечити довгостроковий успіх підприємства.

Підвищення ефективності управління витратами досягається шляхом цілеспрямованого впливу на різноманітні фактори, які можна класифікувати за сферами їх виникнення. Комплексний вплив на техніко-технологічні, організаційні, економічні, управлінські, маркетингові та інноваційні фактори дозволяє створити цілісну систему оптимізації витрат, яка забезпечує синергетичний ефект. У табл. 1.13 узагальнено основні групи факторів та механізм їх впливу на ефективність управління витратами.

Техніко-технологічні фактори, за даними В. Вакуленка та ін. [9] та В. Москаленка [27], створюють матеріальну основу для зниження витрат через підвищення продуктивності обладнання, економію матеріалів та енергії. Організаційні фактори, на яких наголошують А. Корбутяк та Н. Сокровольська [16] та А. Сітковська [41], забезпечують чіткість та узгодженість управлінських дій, впровадження системи контролінгу дозволяє перейти від реактивного до проактивного управління витратами. Економічні фактори [34; 55] вдосконалюють інструментарій планування, обліку та контролю, роблячи управління більш точним та обґрунтованим.

Таблиця 1.13 – Фактори підвищення ефективності управління витратами

Група факторів	Конкретні фактори	Вплив на ефективність
Техніко-технологічні	Впровадження нового обладнання, автоматизація виробництва, ресурсозберігаючі технології	Зниження матеріаломісткості, енергомісткості, трудомісткості продукції
Організаційні	Удосконалення системи управління, впровадження контролінгу, оптимізація організаційної структури	Підвищення відповідальності за витрати, покращення координації
Економічні	Впровадження ефективних методів обліку витрат, удосконалення нормування, бюджетування	Точніший розподіл витрат, обґрунтоване планування, контроль відхилень
Управлінські	Підвищення кваліфікації персоналу, мотивація до економії ресурсів, удосконалення інформаційного забезпечення	Зниження непродуктивних витрат, підвищення якості управлінських рішень
Маркетингові	Оптимізація асортименту, аналіз ринку постачальників, логістична оптимізація	Зниження витрат на збут, закупівельних цін, транспортних витрат
Інноваційні	Впровадження інноваційних підходів (АВС-аналіз, таргет-костинг, кайзен-костинг)	Системне та безперервне зниження витрат, орієнтація на ринкові ціни

Джерело: узагальнено автором на основі [26, с. 67]

Управлінські фактори [22; 49] акцентують увагу на людському капіталі: кваліфікація та мотивація персоналу є критично важливими для реалізації будь-яких програм зниження витрат. Маркетингові фактори, розглянуті Г. Дідуром зі співавторами [12] та Г. Скибою з колегами [42], дозволяють оптимізувати витрати на зовнішньому контурі: закупівлі, збут, логістика. Нарешті, інноваційні фактори [18; 34] передбачають впровадження сучасних концепцій управління витратами, таких як АВС-аналіз, таргет-костинг, кайзен-костинг, які забезпечують системний та безперервний характер їх оптимізації.

Кінцевою метою підвищення ефективності управління витратами є зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку. Раціональне управління витратами створює підґрунтя для реалізації різних конкурентних стратегій, підвищує інвестиційну привабливість та забезпечує фінансову стабільність. У табл. 1.14 узагальнено основні напрями впливу ефективного управління витратами на конкурентоспроможність підприємства. Вплив управління витратами на конкурентоспроможність є багатограним.

Т. Олійник та Д. Бондар [29] вказують на прямий зв'язок із ціновою конкуренцією: нижча собівартість дозволяє встановлювати нижчі ціни або мати більший прибуток для реінвестування. О. Ємельянов зі співавторами [13] підкреслюють, що оптимізація витрат має відбуватися не за рахунок якості, а шляхом усунення непродуктивних втрат, що покращує співвідношення «ціна-якість».

Таблиця 1.14 – Роль ефективного управління витратами у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства

Напрямок впливу	Механізм впливу	Результат
Цінова конкуренція	Зниження собівартості створює можливості для зниження цін без втрати прибутковості	Зростання обсягів реалізації, завоювання ринкової частки
Якість продукції	Економія на витратах не за рахунок якості, а за рахунок усунення втрат та непродуктивних витрат	Підвищення конкурентоспроможності за рахунок співвідношення «ціна-якість»
Інвестиційна привабливість	Зростання прибутковості внаслідок оптимізації витрат підвищує інвестиційну привабливість	Залучення інвестицій для розвитку
Фінансова стійкість	Стабільний рівень витрат забезпечує прогнозованість грошових потоків	Зміцнення платоспроможності та фінансової незалежності
Адаптивність	Гнучке управління витратами дозволяє швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури	Збереження конкурентних позицій в умовах невизначеності

Джерело: узагальнено автором на основі [32, с. 54]

Зокрема, Н. Андрушкевич, С. Фімяр та В. Довгань [3] звертають увагу на те, що зростання прибутковості внаслідок ефективного управління витратами робить підприємство привабливішим для інвесторів. Д. Яновський [60] пов'язує контроль над витратами із фінансовою стійкістю, а В. Захарченко, М. Акулюшина та Л. Лінгур [14], а також Б. Хвалько [50] – з адаптивністю підприємства до змін зовнішнього середовища. Таким чином, ефективне управління витратами є не просто функціональним завданням фінансово-економічних служб, а стратегічним імперативом, що визначає здатність підприємства до виживання та розвитку в довгостроковій перспективі.

Отже, показники ефективності управління витратами відіграють ключову роль у підвищенні результативності діяльності підприємства. Вони дозволяють оцінити як кількісні аспекти витрат, так і якісні характеристики управлінських рішень, забезпечуючи баланс між економічністю, результативністю та оптимальністю витрат. Раціональне використання ресурсів і контроль над витратами безпосередньо впливають на прибутковість, рентабельність, фінансову стійкість та конкурентоспроможність підприємства, а також підвищують його інвестиційну привабливість та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища. Таким чином, ефективне управління витратами виступає не лише інструментом оперативного контролю, а й стратегічним механізмом забезпечення довгострокового розвитку та стабільності підприємства.

Висновки за розділом 1

У першому розділі роботи здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення наукового завдання щодо поглиблення теоретичних основ аналізу витрат підприємства. Проведене дослідження дозволило сформулювати низку висновків теоретико-методичного характеру.

Проведений аналіз літературних джерел та сучасних підходів дозволяє стверджувати, що витрати підприємства є багатогранною економічною категорією, яка відображає процес споживання ресурсів у виробничій та операційній діяльності. Вони мають не лише фінансово-облікове значення, але й стратегічне, оскільки безпосередньо впливають на результативність функціонування підприємства. Класифікація витрат за різними ознаками – економічним змістом, функціональною належністю, змінністю та іншими критеріями – дозволяє систематизувати інформацію та формує основу для глибокого аналізу та управління ними.

Методичні підходи до аналізу витрат підприємства включають використання як кількісних, так і якісних методів, що забезпечує комплексну оцінку ефективності витратної політики. Застосування абсолютних, відносних та інтегральних показників дозволяє не лише вимірювати фактичний обсяг витрат, але й оцінювати ефективність їх використання, визначати резерви економії та коригувати управлінські рішення. Водночас важливим є врахування факторів, що впливають на формування витрат: техніко-технологічних, організаційних, економічних, управлінських, маркетингових та інноваційних, оскільки комплексний підхід забезпечує синергетичний ефект при оптимізації витрат.

Показники ефективності управління витратами виступають ключовим інструментом підвищення результативності діяльності підприємства. Вони дозволяють оцінити співвідношення між витратами та отриманими результатами, контролювати дотримання планових показників собівартості та рентабельності, а також забезпечувати конкурентоспроможність та фінансову стійкість. Раціональне управління витратами сприяє зростанню прибутку, зниженню точки беззбитковості та збільшенню запасу фінансової міцності підприємства, що є передумовою його інвестиційної привабливості та здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Отже, теоретичне узагальнення економічної сутності витрат, методів їх аналізу та показників ефективності управління ними дозволяє сформувати системний підхід до планування, контролю та оптимізації витрат на підприємстві. Це створює основу для подальшого практичного дослідження, спрямованого на підвищення результативності операційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВИТРАТ АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

2.1 Організаційно-економічна характеристика АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Приватне акціонерне товариство «ТЕХНОЛОГІЯ» (Товариство) є одним із суб'єктів господарювання, що функціонує у сфері виробництва металевої та паперової тари, поліграфічних послуг та суміжних галузей. Товариство зареєстроване як юридична особа 07 жовтня 2004 року, що підтверджується відповідним записом у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДРПОУ). Станом на 24 березня 2026 року статус юридичної особи визначається як «зареєстровано», що свідчить про відсутність процедур припинення або банкрутства. Унікальний ідентифікаційний код – 14022407 – є незмінним маркером, що пов'язує всі історичні форми існування підприємства з моменту його первісної реєстрації (додаток А).

Організаційно-правовою формою Товариства є акціонерне товариство приватного типу, що передбачає концентрацію корпоративних прав у вузькому колі власників та підвищену гнучкість управлінських рішень. Керівництво поточною діяльністю здійснює голова правління Мерзлий Володимир Миколайович, який виступає одноосібним виконавчим органом (додаток Б). Функція підписання фінансової звітності покладена на головного бухгалтера Сисоєва Євгена Вікторовича, що відповідає вимогам законодавства щодо розмежування управлінської та обліково-звітної функцій.

Статутний капітал Товариства становить 9600000 грн, що є показником майнової основи його діяльності та гарантією забезпечення інтересів кредиторів. За даними фінансової звітності станом на 31 грудня 2025 року, середньооблікова чисельність працівників складає 646 осіб, що дозволяє

класифікувати підприємство як велике за масштабом зайнятості у промисловому регіоні (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Загальні відомості про АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Категорія	Показник
Повне найменування юридичної особи	Приватне акціонерне товариство «ТЕХНОЛОГІЯ»
Скорочена назва	АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»
Код ЄДРПОУ	14022407
Дата реєстрації	07.10.2004 (21 рік 5 місяців)
Уповноважені особи	Мерзлий Володимир Миколайович – керівник; Чубаренко Олександр Олександрович – підписант
Головний бухгалтер або інша особа, уповноважена підписувати звітність (станом на 06.03.2026)	Сисоєв Євген Вікторович
Розмір статутного капіталу	9600000,00 грн
Організаційно-правова форма	Акціонерне товариство
Кількість працівників (згідно з фін. звітністю, станом на 31.12.2025)	646
Основний вид діяльності (КВЕД)	25.92 Виробництво легких металевих пакувань
Інші види діяльності (КВЕД)	17.29 Виробництво інших виробів з паперу та картону; 18.12 Друкування іншої продукції
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 40025, Сумська обл., місто Суми, пр. Перемоги, будинок 147-А

Джерело: узагальнено автором на основі [31]

Основним видом економічної діяльності Товариства за КВЕД 25.92 є виробництво легких металевих пакувань, що визначає його профіль як спеціалізованого виробника металевої тари. Додаткові види діяльності охоплюють виробництво виробів з паперу та картону (КВЕД 17.29) та друкування іншої продукції (КВЕД 18.12), що свідчить про диверсифікацію виробничих потужностей та орієнтацію на комплексне задоволення потреб споживачів у пакувальних матеріалах. Місцезнаходження Товариства за адресою: Україна, 40025, Сумська обл., місто Суми, пр. Перемоги, будинок 147-А, визначає його територіальну прив'язку до індустріального центру Східного регіону, що має значення для аналізу логістичних зв'язків, ринків збуту та кадрового забезпечення.

Розгляд динаміки ключових організаційно-економічних показників діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» (додатки В-Д) дозволяє сформулювати первинне уявлення про масштаби та ефективність функціонування товариства. Аналіз, представлений у табл. 2.2, охоплює період з 2023 по 2025 рік та включає як абсолютні, так і відносні показники, що характеризують ресурсний потенціал, результативність основної діяльності та ефективність використання трудових ресурсів.

Таблиця 2.2 – Основні організаційно-економічні показники діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Чисельність персоналу, осіб	687	696	646	9	-50	1,31	-7,18
Статутний капітал, тис. грн	9600	9600	9600	0	0	0,00	0,00
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Собівартість реалізації, тис. грн	1619894	1721263	1905450	101369	184187	6,26	10,70
Валовий прибуток, тис. грн	775584	708282	719275	-67302	10993	-8,68	1,55
Чистий прибуток, тис. грн	453881	106808	393809	-347073	287001	-76,47	268,71
Чиста рентабельність діяльності, %	18,95	4,40	15,00	-14,55	10,60	-	-
Продуктивність праці (чистий дохід / 1 особу), тис. грн/ос.	3486,29	3490,73	4062,42	4,44	571,69	0,13	16,38

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Дослідження динаміки чисельності персоналу свідчить про певну кадрову нестабільність. Протягом 2023–2024 років спостерігалось незначне зростання кількості працівників на 9 осіб (1,31%), однак у 2025 році відбулося скорочення персоналу на 50 осіб (7,18%). Така динаміка може бути наслідком оптимізаційних заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці, що підтверджується суттєвим зростанням цього показника у 2025 році.

Важливо відзначити, що статутний капітал товариства залишався незмінним протягом досліджуваного періоду та становив 9600 тис. грн. Така стабільність свідчить про відсутність емісійних операцій та збереження корпоративної структури власності без залучення додаткових інвестицій через збільшення статутного фонду.

Аналіз фінансових результатів діяльності демонструє позитивну динаміку чистого доходу від реалізації, який зріс з 2395478 тис. грн у 2023 році до 2624725 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 8,03% за останній рік. Водночас собівартість реалізованої продукції зростала випереджаючими темпами: у 2025 році порівняно з 2024 роком вона збільшилася на 10,70%. Це призвело до зниження валового прибутку у 2024 році на 8,68% порівняно з 2023 роком, хоча у 2025 році спостерігалось незначне відновлення цього показника на 1,55%.

Найбільш суттєві коливання характерні для чистого прибутку підприємства. У 2024 році відбулося різке падіння цього показника на 76,47% порівняно з 2023 роком, що зумовило зниження чистої рентабельності діяльності з 18,95% до 4,40%. Однак у 2025 році спостерігалось стрімке відновлення: чистий прибуток зріс у 3,7 раза, а чиста рентабельність досягла 15,00%. Така динаміка свідчить про значну волатильність фінансових результатів, що потребує детального аналізу факторів, які зумовили такі коливання.

Позитивною тенденцією є зростання продуктивності праці, яка у 2025 році збільшилася на 16,38% порівняно з попереднім роком, досягнувши 4062,42 тис. грн на одну особу. Це свідчить про підвищення ефективності використання трудових ресурсів, що частково компенсує негативний вплив скорочення персоналу на виробничі потужності.

Аналіз, відображений у табл. 2.3, дозволяє оцінити співвідношення необоротних та оборотних активів, а також проаналізувати зміни за окремими статтями, що формують ресурсну базу підприємства.

Таблиця 2.3 – Аналіз структури активів АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» та їх динаміка

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Усього активів, тис. грн	3064773	3409610	3752463	344837	342853	11,25	10,05
У тому числі:							
Необоротні активи, тис. грн	1682726	2003502	2192943	320776	189441	19,06	9,46
Частка необоротних активів, %	54,91	58,76	58,44	3,85	-0,32	-	-
Оборотні активи, тис. грн	1382047	1406108	1559520	24061	153412	1,74	10,91
Частка оборотних активів, %	45,09	41,24	41,56	-3,85	0,32	-	-
Основні засоби (залишкова вартість), тис. грн	692104	667307	977139	-24797	309832	-3,58	46,43
Довгострокові фінансові інвестиції, тис. грн	810389	908372	1071674	97983	163302	12,09	17,98
Запаси, тис. грн	506105	468007	521846	-38098	53839	-7,53	11,50
Дебіторська заборгованість за продукцію, тис. грн	612029	587490	754303	-24539	166813	-4,01	28,39
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн	77173	129096	55266	51923	-73830	67,28	-57,19

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Загальна вартість активів підприємства демонструє стабільне зростання протягом досліджуваного періоду. Так, у 2024 році активи збільшилися на 11,25% (344837 тис. грн), а у 2025 році – ще на 10,05% (342853 тис. грн). Таке

зростання свідчить про розширення ресурсної бази товариства та нарощування виробничого потенціалу.

Структура активів характеризується переважанням необоротних активів, частка яких зросла з 54,91% у 2023 році до 58,44% у 2025 році. Водночас частка оборотних активів скоротилася з 45,09% до 41,56%. Така тенденція може розглядатися як підвищення фондомісткості виробництва та зменшення мобільності активів, що впливає на показники ліквідності підприємства.

Значне зростання необоротних активів у 2025 році відбулося переважно за рахунок збільшення залишкової вартості основних засобів на 46,43% (309832 тис. грн). Це пов'язано з введенням в експлуатацію нових основних засобів, про що свідчить зростання первісної вартості з 1527927 тис. грн у 2024 році до 1969668 тис. грн у 2025 році. Одночасно відбулося зменшення накопиченого зносу, що може бути наслідком переоцінки або вибуття повністю зношених об'єктів.

Окремої уваги заслуговує динаміка довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств. Цей показник зріс з 810389 тис. грн у 2023 році до 1071674 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 32,15% за два роки. Таке зростання свідчить про активну інвестиційну політику товариства та розширення участі в капіталі інших суб'єктів господарювання.

Аналіз оборотних активів виявляє неоднозначну динаміку. Запаси підприємства у 2024 році скоротилися на 7,53%, однак у 2025 році зросли на 11,50%. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги після незначного зниження у 2024 році (на 4,01%) різко зросла у 2025 році на 28,39%, досягнувши 754303 тис. грн. Така динаміка свідчить про збільшення обсягів реалізації у кредит, що створює додаткові ризики неплатежів.

Найбільш волатильним компонентом оборотних активів є грошові кошти та їх еквіваленти. Після значного зростання у 2024 році на 67,28% (до 129096 тис. грн) у 2025 році відбулося різке скорочення цього показника на

57,19% (до 55266 тис. грн). Такі коливання можуть бути пов'язані з сезонністю діяльності, здійсненням масштабних інвестиційних проєктів або зміною політики управління ліквідністю.

Аналіз, наведений у табл. 2.4, охоплює основні компоненти власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань.

Таблиця 2.4 – Аналіз структури пасивів АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» та їх динаміка

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Усього пасивів, тис. грн	3064773	3409610	3752463	344837	342853	11,25	10,05
У тому числі:							
Власний капітал, тис. грн	2715337	2822152	3215961	106815	393809	3,93	13,95
Частка власного капіталу, %	88,60	82,78	85,70	-5,82	2,92	-	-
Довгострокові зобов'язання, тис. грн	24296	52851	29292	28555	-23559	117,53	-44,58
Частка довгострокових зобов'язань, %	0,79	1,55	0,78	0,76	-0,77	-	-
Поточні зобов'язання, тис. грн	325140	534607	507210	209467	-27397	64,41	-5,12
Частка поточних зобов'язань, %	10,61	15,68	13,52	5,07	-2,16	-	-
Нерозподілений прибуток, тис. грн	2670563	2777378	3171187	106815	393809	4,00	14,18

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Протягом досліджуваного періоду спостерігається стабільне зростання загальної вартості пасивів, що є дзеркальним відображенням динаміки активів. Найбільш суттєві зміни відбулися у складі власного капіталу, який зріс з 2715337 тис. грн у 2023 році до 3215961 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 18,44% за два роки. Таке зростання відбулося виключно за рахунок нерозподіленого прибутку, який збільшився з 2670563 тис. грн до 3171187 тис.

грн, тоді як статутний, додатковий та резервний капітал залишалися незмінними.

Важливо відзначити зміни у структурі джерел фінансування. Частка власного капіталу, яка у 2023 році становила 88,60%, у 2024 році знизилася до 82,78% внаслідок значного зростання поточних зобов'язань. Однак у 2025 році спостерігалось відновлення цього показника до 85,70% завдяки зростанню нерозподіленого прибутку та скороченню окремих категорій зобов'язань.

Динаміка довгострокових зобов'язань характеризується значними коливаннями. У 2024 році цей показник зріс більш ніж удвічі (на 117,53%) до 52851 тис. грн, однак у 2025 році скоротився на 44,58% до 29292 тис. грн. Така нестабільність свідчить про використання довгострокових позик для фінансування інвестиційних проектів з подальшим їх погашенням.

Найбільш динамічним компонентом пасивів виявилися поточні зобов'язання. У 2024 році вони зросли на 64,41% (209467 тис. грн), що призвело до збільшення їх частки у структурі джерел фінансування з 10,61% до 15,68%. Така динаміка свідчить про активне використання короткострокового позикового капіталу для фінансування поточної діяльності. У 2025 році поточні зобов'язання дещо скоротилися (на 5,12%) до 507210 тис. грн, що разом із зростанням власного капіталу сприяло поліпшенню фінансової стійкості підприємства.

Зростання нерозподіленого прибутку є ключовим фактором збільшення власного капіталу. За два роки цей показник зріс на 500624 тис. грн, що становить 18,74% від рівня 2023 року. Така позитивна динаміка свідчить про здатність підприємства генерувати прибуток, який капіталізується та спрямовується на розвиток діяльності.

Табл. 2.5 систематизує основні компоненти формування фінансових результатів у розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Таблиця 2.5 – Аналіз фінансових результатів АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Собівартість реалізації, тис. грн	1619894	1721263	1905450	101369	184187	6,26	10,70
Валовий прибуток, тис. грн	775584	708282	719275	-67302	10993	-8,68	1,55
Інші операційні доходи, тис. грн	82536	51747	109507	-30789	57760	-37,30	111,62
Адміністративні витрати, тис. грн	55579	51840	100313	-3739	48473	-6,73	93,51
Витрати на збут, тис. грн	185438	207254	224333	21816	17079	11,76	8,24
Інші операційні витрати, тис. грн	133781	30457	62180	- 103324	31723	-77,23	104,16
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	483322	470478	441956	-12844	-28522	-2,66	-6,06
Дохід від участі в капіталі, тис. грн	116120	120139	153192	4019	33053	3,46	27,51
Фінансові витрати, тис. грн	31006	5054	53556	-25952	48502	-83,70	959,68
Інші витрати, тис. грн	46495	483126	93455	436631	- 389671	939,11	-80,65
Прибуток до оподаткування, тис. грн	528354	106841	459915	- 421513	353074	-79,78	330,46
Чистий прибуток, тис. грн	453881	106808	393809	- 347073	287001	-76,47	268,71

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Динаміка чистого доходу від реалізації, яка була розглянута раніше, свідчить про стабільне зростання масштабів збутової діяльності підприємства. Водночас собівартість реалізованої продукції зростала випереджаючими темпами, що призвело до зниження валового прибутку у 2024 році на 8,68% порівняно з 2023 роком. Хоча у 2025 році спостерігалось незначне зростання валового прибутку (на 1,55%), його рівень (719275 тис. грн) залишався нижчим за показник 2023 року (775584 тис. грн). Така тенденція свідчить про

зростання витратомісткості продукції та потребує детального аналізу структури витрат.

Значний вплив на кінцевий фінансовий результат мали інші операційні доходи та витрати. Інші операційні доходи у 2024 році скоротилися на 37,30% (30789 тис. грн), але у 2025 році зросли більш ніж удвічі (на 111,62%), досягнувши 109507 тис. грн. Ще більш суттєві коливання характерні для інших операційних витрат: у 2024 році вони зменшилися на 77,23% (103324 тис. грн), тоді як у 2025 році зросли на 104,16% (31723 тис. грн). Така волатильність свідчить про наявність разових факторів, які суттєво впливають на результати операційної діяльності.

Адміністративні витрати після незначного скорочення у 2024 році на 6,73% різко зросли у 2025 році на 93,51% (до 100313 тис. грн). Така динаміка може бути пов'язана зі змінами в управлінській структурі, збільшенням витрат на утримання апарату управління або проведенням організаційних змін. Витрати на збут зростали помірними темпами: на 11,76% у 2024 році та на 8,24% у 2025 році, що загалом відповідає динаміці зростання обсягів реалізації.

Прибуток від операційної діяльності демонстрував стійку тенденцію до зниження: у 2024 році він зменшився на 2,66%, а у 2025 році – ще на 6,06%, досягнувши 441956 тис. грн. Це свідчить про поступове погіршення ефективності основної діяльності підприємства.

Позитивний вплив на фінансові результати мав дохід від участі в капіталі, який зріс з 116120 тис. грн у 2023 році до 153192 тис. грн у 2025 році (на 31,93%). Це підтверджує ефективність інвестиційної політики товариства та свідчить про успішну діяльність підприємств, у капіталі яких бере участь АТ «ТЕХНОЛОГІЯ».

Найбільш суттєвий вплив на фінансовий результат до оподаткування мали інші витрати, які у 2024 році зросли на 939,11% (до 483126 тис. грн). Таке різке зростання пов'язане з наявністю разових значних витрат (можливо, списання активів, штрафні санкції або інші непередбачувані витрати), що

зумовило падіння прибутку до оподаткування на 79,78% порівняно з 2023 роком. У 2025 році інші витрати скоротилися на 80,65% (до 93455 тис. грн), що сприяло відновленню прибутку до оподаткування до рівня 459915 тис. грн (зростання на 330,46%).

Фінансові витрати також демонстрували високу волатильність: у 2024 році вони скоротилися на 83,70% (до 5054 тис. грн), а у 2025 році зросли у 10,6 рази (до 53556 тис. грн). Такі коливання відображають зміни в обсягах та структурі позикового капіталу, що підтверджується раніше виявленою динамікою зобов'язань підприємства.

Чистий прибуток підприємства, як уже зазначалося, зазнав найбільших коливань. Його різке падіння у 2024 році (на 76,47%) зумовлене комплексом факторів: зниженням валового прибутку, зростанням інших витрат та скороченням інших операційних доходів. Відновлення у 2025 році (зростання на 268,71%) відбулося завдяки нормалізації інших витрат, зростанню інших операційних доходів та доходу від участі в капіталі.

Отже, проведений аналіз організаційно-економічної характеристики АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» дозволяє констатувати наявність суперечливих тенденцій. З одного боку, підприємство демонструє зростання обсягів реалізації та активів, підвищення продуктивності праці, збільшення інвестицій у основні засоби та участь у капіталі інших підприємств. З іншого боку, спостерігається зниження ефективності операційної діяльності, зростання витратомісткості продукції, значні коливання чистого прибутку, що свідчить про вплив разових факторів та потребує підвищення якості управління витратами. Отримані результати створюють підґрунтя для подальшого детального аналізу структури витрат та пошуку напрямів підвищення ефективності їх формування та використання.

2.2 Аналіз динаміки та структури витрат підприємства

Для виявлення причин зниження ефективності операційної діяльності АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» необхідно здійснити детальний аналіз динаміки та структури операційних витрат. Такий аналіз дозволяє оцінити внесок кожного елемента витрат у формування загальної витратомісткості продукції та виявити резерви оптимізації. Табл. 2.6 систематизує інформацію про основні елементи операційних витрат у розрізі матеріальних затрат, витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи, амортизації та інших операційних витрат за період 2023-2025 років.

Таблиця 2.6 – Динаміка елементів операційних витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» (тис. грн)

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Матеріальні затрати	1183017	1158631	1215507	-24386	56876	-2,06	4,91
Витрати на оплату праці	215129	258654	320476	43525	61822	20,23	23,90
Відрахування на соціальні заходи	44915	52661	65549	7746	12888	17,25	24,48
Амортизація	149472	160612	201739	11140	41127	7,45	25,61
Інші операційні витрати	282083	380256	489005	98173	108749	34,80	28,60
Разом операційні витрати	1874616	2010814	2292276	136198	281462	7,27	14,00

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Дослідження динаміки загальних операційних витрат свідчить про їх неухильне зростання протягом аналізованого періоду. У 2024 році порівняно з 2023 роком вони збільшилися на 7,27% (136198 тис. грн), а у 2025 році – ще на 14,00% (281462 тис. грн). Таке зростання витрат при відносно помірному

збільшенні чистого доходу (на 8,03% у 2025 році) є однією з ключових причин зниження прибутковості операційної діяльності.

Матеріальні затрати, які традиційно становлять найбільшу частку в структурі операційних витрат, у 2024 році дещо скоротилися на 2,06% (24386 тис. грн), що є позитивною тенденцією. Однак у 2025 році спостерігалось їх зростання на 4,91% (56876 тис. грн). Така динаміка може бути пов'язана зі збільшенням обсягів виробництва, зростанням цін на сировину та матеріали, а також зі змінами в технологічних процесах.

На відміну від матеріальних затрат, витрати на оплату праці демонстрували стабільне зростання протягом усього періоду. У 2024 році вони збільшилися на 20,23% (43525 тис. грн), а у 2025 році – на 23,90% (61822 тис. грн). Така динаміка є значно вищою за темпи зростання чистого доходу, що свідчить про випереджальне зростання витрат на персонал порівняно з результативністю діяльності. Відрахування на соціальні заходи зростали пропорційно витратам на оплату праці, збільшившись на 17,25% у 2024 році та на 24,48% у 2025 році.

Амортизаційні відрахування також демонстрували прискорену динаміку зростання: у 2024 році вони збільшилися на 7,45%, а у 2025 році – на 25,61%. Таке зростання є прямим наслідком оновлення основних засобів, про що свідчило збільшення первісної вартості основних засобів у 2025 році. Висока динаміка амортизаційних відрахувань створює додатковий тиск на собівартість продукції та потребує уваги при плануванні інвестиційної діяльності.

Найбільш значне зростання спостерігалось за статтею «інші операційні витрати». У 2024 році вони збільшилися на 34,80% (98173 тис. грн), а у 2025 році – ще на 28,60% (108749 тис. грн). Це зростання є найбільш тривожною тенденцією, оскільки свідчить про збільшення витрат, які безпосередньо не пов'язані з основними елементами виробничого процесу. Така динаміка вимагає детального аналізу складу інших операційних витрат та посилення контролю за їх формуванням.

Структура операційних витрат, відображена на рис. 2.1, зазнала суттєвих змін протягом досліджуваного періоду.

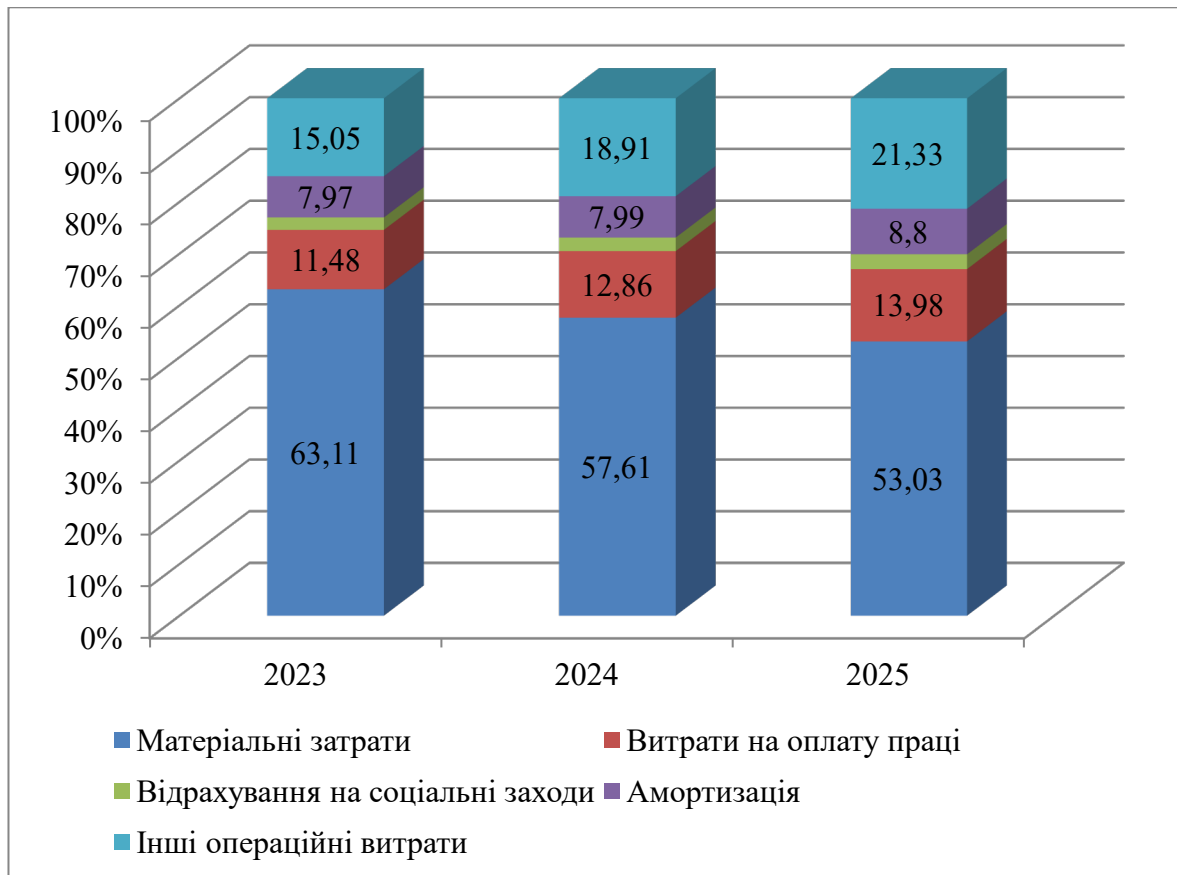

Рисунок 2.1 – Структура операційних витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» (%)

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Найбільш помітною є тенденція до зниження частки матеріальних затрат: з 63,11% у 2023 році до 53,03% у 2025 році. Це зниження відбулося на тлі зростання частки витрат на оплату праці (з 11,48% до 13,98%), амортизації (з 7,97% до 8,80%) та, особливо, інших операційних витрат (з 15,05% до 21,33%).

Така трансформація структури витрат свідчить про зміну характеру виробничо-господарської діяльності підприємства. Зниження частки матеріальних затрат може розглядатися як позитивна тенденція, що свідчить про зменшення матеріаломісткості продукції. Однак одночасне зростання частки інших операційних витрат, які є менш передбачуваними та

складнішими для контролю, створює ризики для фінансової стабільності підприємства.

Для розуміння структури витрат з точки зору їх цільового призначення необхідно дослідити динаміку собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат. Табл. 2.7 систематизує інформацію про витрати підприємства у функціональному розрізі, що дозволяє оцінити ефективність управління витратами на різних етапах діяльності – від виробництва до збуту та управління.

Таблиця 2.7 – Динаміка витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» за функціональним призначенням

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Собівартість реалізованої продукції	1619894	1721263	1905450	101369	184187	6,26	10,70
Адміністративні витрати	55579	51840	100313	-3739	48473	-6,73	93,51
Витрати на збут	185438	207254	224333	21816	17079	11,76	8,24
Інші операційні витрати	133781	30457	62180	-103324	31723	-77,23	104,16
Разом витрат операційної діяльності	1994692	2010814	2292276	16122	281462	0,81	14,00

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Собівартість реалізованої продукції, яка є основною статтею витрат операційної діяльності, демонструвала стабільне зростання: у 2024 році вона збільшилася на 6,26% (101369 тис. грн), а у 2025 році – на 10,70% (184187 тис. грн). Така динаміка відповідає зростанню обсягів реалізації, однак темпи приросту собівартості перевищували темпи приросту чистого доходу, що призвело до зниження валового прибутку. Важливо зазначити, що у 2025 році темпи зростання собівартості (10,70%) перевищували темпи зростання чистого доходу (8,03%), що свідчить про погіршення ефективності виробничої діяльності.

Адміністративні витрати, які включають витрати на утримання апарату управління та загальногосподарські потреби, у 2024 році скоротилися на 6,73% (3739 тис. грн). Це свідчить про певну економію на управлінських витратах. Однак у 2025 році відбулося різке зростання цього показника на 93,51% (48473 тис. грн), що є надзвичайно високим темпом приросту. Таке збільшення може бути пов'язане з проведенням організаційних змін, зростанням витрат на оплату праці управлінського персоналу, збільшенням витрат на інформаційне забезпечення або з іншими факторами, що потребують додаткового дослідження.

Витрати на збут, до складу яких входять витрати на транспортування, рекламу, збутову діяльність, зростали помірними темпами: на 11,76% у 2024 році та на 8,24% у 2025 році. Важливо відзначити, що у 2025 році темпи приросту витрат на збут (8,24%) практично відповідали темпам приросту чистого доходу (8,03%), що свідчить про відносну стабільність ефективності збутової діяльності.

Найбільш волатильною статтею витрат за функціональним призначенням є інші операційні витрати. У 2024 році вони зменшилися на 77,23% (103324 тис. грн), що могло бути наслідком відсутності разових витрат, які мали місце у 2023 році. Однак у 2025 році спостерігалось зростання цього показника більш ніж удвічі – на 104,16% (31723 тис. грн). Така висока волатильність свідчить про наявність значних разових операцій, які суттєво впливають на загальний рівень витрат та фінансові результати підприємства.

Структура витрат за функціональним призначенням, наведена на рис. 2.2, демонструє, що собівартість реалізованої продукції залишається домінуючою статтею, хоча її частка зазнала певних коливань. У 2024 році частка собівартості зросла до 85,60%, що є найвищим показником за аналізований період, однак у 2025 році вона дещо знизилася до 83,12%.

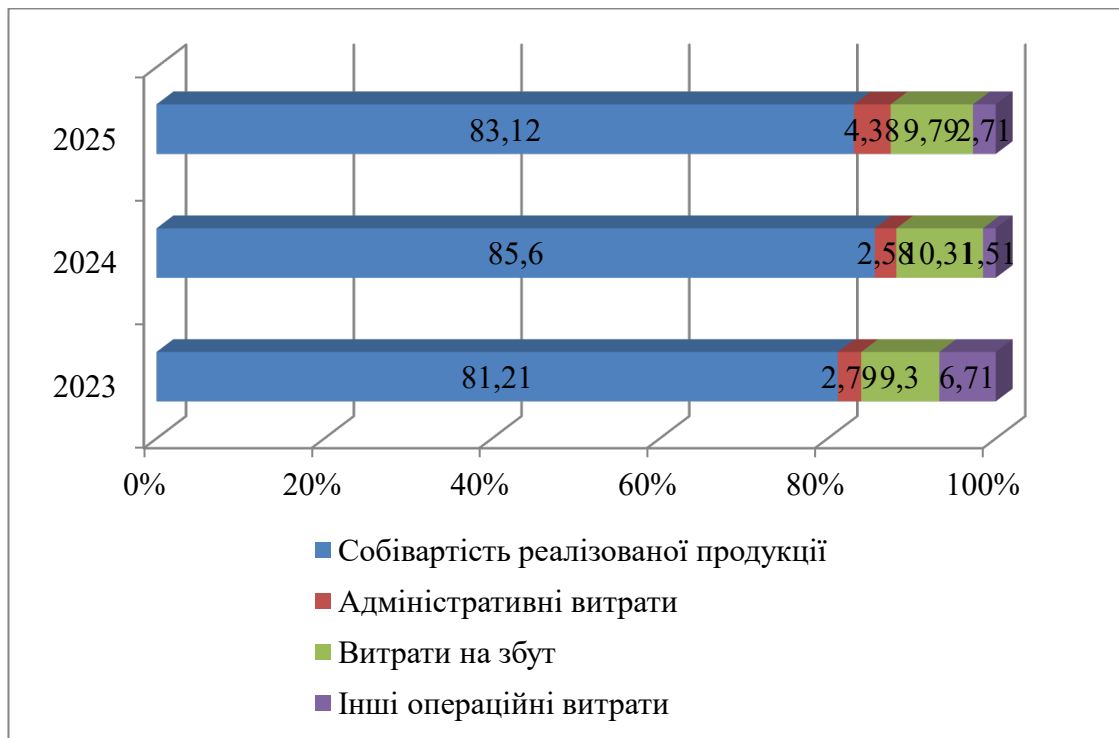

Рисунок 2.2 – Структура витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»
за функціональним призначенням (%)

Джерело: побудовано автором на основі [31]

Частка адміністративних витрат після зниження у 2024 році до 2,58% у 2025 році зросла до 4,38%, що є суттєвим збільшенням. Це свідчить про зростання навантаження на фінансовий результат з боку управлінських витрат. Частка витрат на збут зросла з 9,30% у 2023 році до 10,31% у 2024 році, а у 2025 році знизилася до 9,79%, що в цілому відповідає збільшенню обсягів реалізації.

Найбільш драматичних змін зазнала частка інших операційних витрат: з 6,71% у 2023 році вона знизилася до 1,51% у 2024 році, а у 2025 році зросла до 2,71%. Такі коливання підтверджують висновок про наявність значних разових факторів, що впливають на цю статтю витрат.

Враховуючи значне зростання витрат на оплату праці та їх збільшену частку в структурі операційних витрат, необхідно здійснити поглиблений аналіз цієї статті витрат у взаємозв'язку з динамікою чисельності персоналу та рівнем заробітної плати. Табл. 2.8 систематизує інформацію про витрати на

оплату праці, соціальні відрахування та відповідні показники на одного працівника.

Таблиця 2.8 – Аналіз витрат на оплату праці та соціальні відрахування в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Чисельність персоналу, осіб	687	696	646	9	-50	1,31	-7,18
Витрати на оплату праці, тис. грн	215129	258654	320476	43525	61822	20,23	23,90
Відрахування на соціальні заходи, тис. грн	44915	52661	65549	7746	12888	17,25	24,48
Середньорічна заробітна плата 1 працівника, тис. грн	313,15	371,63	496,09	58,48	124,46	18,68	33,49
Соціальні відрахування на 1 працівника, тис. грн	65,38	75,66	101,47	10,28	25,81	15,72	34,12

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Аналіз чисельності персоналу, який вже частково розглядався раніше, підтверджує наявність кадрових змін: незначне зростання у 2024 році (на 1,31%) та суттєве скорочення у 2025 році (на 7,18%). Це скорочення, яке відбулося одночасно зі зростанням витрат на оплату праці, свідчить про те, що зменшення чисельності персоналу не було спрямоване на економію фонду оплати праці, а супроводжувалося підвищенням заробітної плати працівників, що залишилися.

Динаміка витрат на оплату праці, як уже зазначалося, характеризується стабільним зростанням: на 20,23% у 2024 році та на 23,90% у 2025 році. Це зростання відбувалося на тлі скорочення чисельності персоналу, що призвело

до значного підвищення середньорічної заробітної плати одного працівника. У 2024 році вона зросла на 18,68% (до 371,63 тис. грн), а у 2025 році – на 33,49% (до 496,09 тис. грн). Таке суттєве зростання середньої заробітної плати потребує оцінки його обґрунтованості з точки зору підвищення продуктивності праці та загальної ефективності діяльності.

Соціальні відрахування зростали пропорційно витратам на оплату праці. Середньорічний розмір соціальних відрахувань на одного працівника зріс з 65,38 тис. грн у 2023 році до 101,47 тис. грн у 2025 році, що становить зростання на 55,20% за два роки. Таке збільшення створює додаткове навантаження на фонд оплати праці та відповідно на собівартість продукції.

Особливої уваги заслуговує співвідношення темпів зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати. Як було встановлено при аналізі таблиці 2.2, продуктивність праці у 2025 році зросла на 16,38% порівняно з 2024 роком, тоді як середня заробітна плата зросла на 33,49%. Таким чином, темпи зростання заробітної плати більш ніж удвічі перевищували темпи зростання продуктивності праці, що є негативною тенденцією, оскільки призводить до зростання зарплатомісткості продукції та зниження ефективності використання трудових ресурсів.

Проведений аналіз динаміки та структури витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» дозволяє зробити такі узагальнення. По-перше, загальний рівень операційних витрат демонструє стабільне зростання, темпи якого у 2025 році перевищують темпи зростання чистого доходу, що свідчить про зниження ефективності діяльності. По-друге, структура витрат трансформується у напрямку зниження частки матеріальних затрат та зростання частки інших операційних витрат, що створює ризики через збільшення частки витрат, які є складними для планування та контролю. По-третє, витрати на оплату праці зростають випереджальними темпами порівняно з продуктивністю праці, що потребує перегляду системи мотивації персоналу. По-четверте, висока волатильність адміністративних витрат та інших операційних витрат свідчить про наявність значних разових факторів, які потребують детального дослідження та

врахування при плануванні діяльності. Виявлені тенденції створюють підґрунтя для розробки напрямів оптимізації витрат та підвищення ефективності їх управління.

Поглиблений аналіз окремих елементів операційних витрат дозволяє виявити специфічні тенденції та оцінити внесок кожної статті у формування загального рівня витратомісткості продукції. Особливої уваги заслуговують матеріальні затрати, які традиційно становлять найбільшу частку в структурі витрат, та амортизаційні відрахування, динаміка яких відображає інвестиційну активність підприємства. Табл. 2.9 систематизує інформацію про ці елементи витрат у взаємозв'язку з їх часткою у собівартості реалізованої продукції.

Таблиця 2.9 – Аналіз матеріальних затрат та амортизації в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Матеріальні затрати, тис. грн	1183017	1158631	1215507	-24386	56876	-2,06	4,91
Частка матеріальних затрат у собівартості, %	73,03	67,31	63,79	-5,72	-3,52	-	-
Амортизація, тис. грн	149472	160612	201739	11140	41127	7,45	25,61
Частка амортизації у собівартості, %	9,23	9,33	10,59	0,10	1,26	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Дослідження динаміки матеріальних затрат виявляє неоднозначну тенденцію. У 2024 році порівняно з 2023 роком спостерігалось зниження цього показника на 2,06% (24386 тис. грн), що є позитивною тенденцією, яка свідчить про певну економію матеріальних ресурсів. Однак у 2025 році матеріальні затрати зросли на 4,91% (56876 тис. грн), що може бути пов'язане як зі збільшенням обсягів виробництва, так і зі зростанням цін на сировину та

матеріали. Важливо зазначити, що темпи зростання матеріальних затрат у 2025 році (4,91%) були нижчими за темпи зростання чистого доходу (8,03%), що свідчить про відносне зниження матеріаломісткості продукції.

Найбільш показовою є динаміка частки матеріальних затрат у собівартості реалізованої продукції. Цей показник демонструє стійку тенденцію до зниження: з 73,03% у 2023 році до 67,31% у 2024 році та до 63,79% у 2025 році. Загальне зниження за два роки становило 9,24 відсоткових пункти, що є суттєвою зміною структури собівартості. Таке зниження свідчить про реалізацію заходів з ресурсозбереження, впровадження нових технологій, зміну асортименту продукції або про зростання частки інших елементів витрат у собівартості.

Амортизаційні відрахування, на відміну від матеріальних затрат, демонстрували прискорену позитивну динаміку. У 2024 році вони зросли на 7,45% (11140 тис. грн), а у 2025 році – на 25,61% (41127 тис. грн). Таке значне зростання амортизації у 2025 році є прямим наслідком активного оновлення основних засобів, про що свідчило раніше виявлене збільшення первісної вартості основних засобів з 1527927 тис. грн у 2024 році до 1969668 тис. грн у 2025 році. Введення в експлуатацію нового обладнання, будівель та споруд закономірно призводить до зростання амортизаційних відрахувань, які включаються до собівартості продукції.

Частка амортизації у собівартості реалізованої продукції також мала тенденцію до зростання. У 2023 році вона становила 9,23%, у 2024 році зросла до 9,33%, а у 2025 році – до 10,59%. Загальне зростання за два роки становило 1,36 відсоткових пункти. Хоча це зростання є менш значним порівняно зі зниженням частки матеріальних затрат, воно свідчить про збільшення фондомісткості виробництва, що є закономірним наслідком інвестиційної діяльності.

Співставлення динаміки матеріальних затрат та амортизаційних відрахувань дозволяє зробити важливий висновок про зміну характеру виробничого процесу. Зниження частки матеріальних затрат при одночасному

зростанні частки амортизації свідчить про підвищення технологічного рівня виробництва, оскільки більш сучасне обладнання дозволяє більш ефективно використовувати сировину та матеріали. Така тенденція є позитивною з точки зору підвищення якості продукції та зниження ресурсомісткості, однак створює додаткове навантаження на собівартість через зростання амортизаційних відрахувань.

Окремої уваги заслуговує аналіз інших операційних витрат, оскільки саме ця стаття демонструє найбільшу волатильність та суттєво впливає на фінансові результати діяльності підприємства. Табл. 2.10 містить порівняльний аналіз інших операційних витрат, відображених у різних формах фінансової звітності, що дозволяє виявити структуру цих витрат та оцінити їх вплив на кінцевий фінансовий результат.

Таблиця 2.10 – Аналіз інших операційних витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Інші операційні витрати (за формою № 2), тис. грн	133781	30457	62180	-103324	31723	-77,23	104,16
Інші операційні витрати (за елементами), тис. грн	282083	380256	489005	98173	108749	34,80	28,60
Різниця (витрати, що не увійшли до собівартості, адмінвитрат та витрат на збут)	148302	349799	426825	201497	77026	135,87	22,02

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Аналіз інших операційних витрат, наведених у Звіті про фінансові результати (форма № 2), демонструє надзвичайно високу волатильність. У 2024 році цей показник зменшився на 77,23% (103324 тис. грн) порівняно з

2023 роком, що свідчить про відсутність у 2024 році тих значних разових витрат, які мали місце у 2023 році. Однак у 2025 році спостерігалось зростання цих витрат більш ніж удвічі – на 104,16% (31723 тис. грн). Такі коливання є характерними для витрат, які мають разовий, несистематичний характер, що ускладнює їх планування та прогнозування.

Зовсім інша динаміка спостерігається при аналізі інших операційних витрат за елементами (у складі операційних витрат). Цей показник демонстрував стабільне зростання протягом усього періоду: на 34,80% у 2024 році та на 28,60% у 2025 році. Таким чином, загальна сума інших операційних витрат за елементами зросла з 282083 тис. грн у 2023 році до 489005 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 73,35%. Така суттєва різниця в динаміці між двома способами відображення інших операційних витрат потребує детального пояснення. Різниця між іншими операційними витратами за елементами та іншими операційними витратами за формою № 2 являє собою ту частину інших операційних витрат, яка не увійшла до складу собівартості, адміністративних витрат та витрат на збут, але була включена до операційних витрат як окрема стаття. Ця різниця демонструє ще більш значне зростання: у 2024 році вона збільшилася на 135,87% (201497 тис. грн), а у 2025 році – ще на 22,02% (77026 тис. грн). Абсолютне значення цього показника зросло з 148302 тис. грн у 2023 році до 426825 тис. грн у 2025 році, тобто майже втричі. Така динаміка свідчить про суттєве зростання витрат, які обліковуються як інші операційні витрати, але не розподіляються за функціональними напрямками. Це можуть бути витрати на благодійну допомогу, штрафи, пені, неустойки, списання активів, втрати від знецінення запасів, витрати на ліквідацію основних засобів та інші подібні операції. Зростання цих витрат створює значні ризики для фінансової стабільності підприємства, оскільки вони є менш передбачуваними та контрольованими порівняно з основними елементами операційних витрат.

Особливу увагу слід звернути на той факт, що у 2024 році, коли інші операційні витрати за формою № 2 різко скоротилися, різниця між двома

способами відображення продовжувала зростати. Це свідчить про те, що зменшення інших операційних витрат у звіті про фінансові результати відбулося не за рахунок загального зниження витрат, а внаслідок зміни порядку їх класифікації – частина витрат, які раніше відображалися як інші операційні витрати, у 2024 році була включена до складу собівартості, адміністративних витрат або витрат на збут.

Отже, проведений аналіз окремих елементів операційних витрат дозволяє сформулювати такі узагальнення. По-перше, структура собівартості продукції зазнає суттєвих змін: частка матеріальних затрат знижується, що є позитивною тенденцією з точки зору ресурсозбереження, тоді як частка амортизаційних відрахувань зростає внаслідок активного оновлення основних засобів. По-друге, інші операційні витрати демонструють високу волатильність та значне зростання, особливо у частині витрат, які не розподіляються за функціональними напрямками, що створює ризики для фінансової стабільності. По-третє, виявлена суттєва різниця між динамікою інших операційних витрат за різними способами відображення свідчить про зміни в обліковій політиці або особливості класифікації витрат, що потребує уваги при аналізі порівнянності даних за різні періоди. Виявлені тенденції підтверджують необхідність розробки комплексних заходів з оптимізації структури витрат та посилення контролю за їх формуванням, особливо щодо витрат, які не є безпосередньо пов'язаними з виробничим процесом.

2.3 Оцінка ефективності формування та використання витрат на підприємстві

Для формування обґрунтованих висновків щодо якості управління витратами на підприємстві необхідно здійснити комплексну оцінку ефективності їх формування та використання. Така оцінка базується на системі

показників, що характеризують співвідношення між витратами та досягнутими результатами – як проміжними (операційний прибуток), так і кінцевими (чистий прибуток). Табл. 2.11 систематизує основні показники ефективності витрат, включаючи витратомісткість продукції та коефіцієнт операційної ефективності.

Таблиця 2.11 – Основні показники ефективності витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Чистий дохід від реалізації, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Операційні витрати (за елементами), тис. грн	1874616	2010814	2292276	136198	281462	7,27	14,00
Операційні витрати (за функціями), тис. грн	1994692	2010814	2292276	16122	281462	0,81	14,00
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	483322	470478	441956	-12844	-28522	-2,66	-6,06
Чистий прибуток, тис. грн	453881	106808	393809	-347073	287001	-76,47	268,71
Витратомісткість продукції (операційні витрати / чистий дохід), грн/грн	0,78	0,83	0,87	0,05	0,04	6,41	4,82
Коефіцієнт операційної ефективності (прибуток від операційної діяльності / операційні витрати)	0,26	0,23	0,19	-0,03	-0,04	-11,54	-17,39

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Дослідження динаміки витратомісткості продукції, яка розраховується як співвідношення операційних витрат до чистого доходу, свідчить про стійку негативну тенденцію. У 2023 році на кожен гривню отриманого доходу припадало 0,78 грн операційних витрат. У 2024 році цей показник зріс до 0,83 грн, а у 2025 році – до 0,87 грн. Загальне зростання за два роки становило 0,09 грн, або 11,54% відносно базового рівня. Така динаміка свідчить про зниження ефективності операційної діяльності, оскільки для отримання одиниці доходу підприємству потрібно все більше витрат.

Важливо відзначити, що операційні витрати за функціями у 2023 році перевищували операційні витрати за елементами на 120076 тис. грн, що пояснюється різницею в методології обліку. Однак у 2024 та 2025 роках ці показники збігалися, що свідчить про зміну підходів до класифікації витрат або про відсутність у ці роки витрат, які раніше обліковувалися поза межами основних функціональних напрямів.

Коефіцієнт операційної ефективності, який показує, скільки прибутку від операційної діяльності приносить кожна гривня операційних витрат, демонструє стійке зниження. У 2023 році цей коефіцієнт становив 0,26, у 2024 році – 0,23, а у 2025 році – 0,19. Загальне зниження за два роки склало 0,07 пункту, або 26,92% відносно базового рівня. Це означає, що ефективність перетворення витрат на прибуток суттєво погіршилася.

Для більш детальної оцінки ефективності витрат необхідно розглянути систему показників рентабельності, які дозволяють оцінити віддачу від різних видів витрат. Табл. 2.12 містить розрахунки рентабельності операційних витрат, собівартості, адміністративних витрат та витрат на збут.

Рентабельність операційних витрат, яка розраховується як співвідношення прибутку від операційної діяльності до операційних витрат, демонструє стійке зниження. У 2023 році цей показник становив 25,78%, у 2024 році – 23,40%, а у 2025 році – 19,28%. Загальне зниження за два роки становило 6,50 відсоткових пункти, що є суттєвим погіршенням ефективності використання операційних ресурсів.

Рентабельність витрат за чистим прибутком зазнала ще більш значних коливань. У 2023 році цей показник становив 24,21%, що свідчило про високу ефективність діяльності. Однак у 2024 році він різко впав до 5,31% – зниження на 18,90 відсоткових пункти, що пов'язано з різким падінням чистого прибутку внаслідок значного зростання інших витрат. У 2025 році показник відновився до 17,18%, що на 11,87 відсоткових пункти вище рівня 2024 року, однак все ще залишався нижчим за рівень 2023 року на 7,03 відсоткових пункти.

Таблиця 2.12 – Показники рентабельності витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показник	2023	2024	2025	Абсолютне відхилення (в.п.)	
				2024/ 2023	2025/ 2024
Рентабельність операційних витрат (прибуток від операційної діяльності / операційні витрати $\times 100\%$), %	25,78	23,40	19,28	-2,38	-4,12
Рентабельність витрат за чистим прибутком (чистий прибуток / операційні витрати $\times 100\%$), %	24,21	5,31	17,18	-18,90	11,87
Рентабельність собівартості (валовий прибуток / собівартість $\times 100\%$), %	47,88	41,15	37,75	-6,73	-3,40
Рентабельність адміністративних витрат (чистий прибуток / адміністративні витрати $\times 100\%$), %	816,68	206,03	392,58	-610,65	186,55
Рентабельність витрат на збут (чистий прибуток / витрати на збут $\times 100\%$), %	244,76	51,53	175,55	-193,23	124,02

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Рентабельність собівартості, яка відображає ефективність виробничих витрат, також демонструвала негативну динаміку. У 2023 році на кожен гривню собівартості припадало 0,48 грн валового прибутку (47,88%). У 2024 році цей показник знизився до 41,15%, а у 2025 році – до 37,75%. Загальне зниження за два роки становило 10,13 відсоткових пункти, що свідчить про суттєве погіршення ефективності виробничої діяльності.

Найбільш драматичні зміни спостерігаються у показниках рентабельності адміністративних витрат та витрат на збут. Рентабельність адміністративних витрат у 2023 році становила 816,68%, що пояснюється відносно невеликим абсолютним розміром адміністративних витрат при високому чистому прибутку. У 2024 році цей показник впав до 206,03% (зниження на 610,65 в.п.) через падіння чистого прибутку, а у 2025 році зріс до 392,58% (зростання на 186,55 в.п.) завдяки відновленню прибутковості. Аналогічна динаміка характерна для рентабельності витрат на збут: 244,76% у 2023 році, 51,53% у 2024 році, 175,55% у 2025 році.

Враховуючи значну частку матеріальних затрат у структурі операційних витрат, важливо оцінити ефективність їх використання. Табл. 2.13 містить розрахунки матеріаловіддачі, матеріаломісткості та частки матеріальних затрат в операційних витратах.

Таблиця 2.13 – Аналіз ефективності використання матеріальних витрат у АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Матеріальні затрати, тис. грн	1183017	1158631	1215507	-24386	56876	-2,06	4,91
Чистий дохід, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Матеріаловіддача (чистий дохід / матеріальні затрати), грн/грн	2,03	2,10	2,16	0,07	0,06	3,45	2,86
Матеріаломісткість (матеріальні затрати / чистий дохід), грн/грн	0,49	0,48	0,46	-0,01	-0,02	-2,04	-4,17
Питома вага матеріальних затрат в операційних витратах, %	63,11	57,61	53,03	-5,50	-4,58	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Матеріаловіддача, яка показує, скільки гривень доходу приносить кожна гривня матеріальних затрат, демонструє позитивну динаміку. У 2023 році цей показник становив 2,03 грн/грн, у 2024 році зріс до 2,10 грн/грн, а у 2025 році – до 2,16 грн/грн. Загальне зростання за два роки становило 0,13 грн/грн, або 6,40%. Це свідчить про підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів, що є позитивною тенденцією.

Матеріаломісткість, яка є оберненим показником до матеріаловіддачі, відповідно знижувалася. У 2023 році на кожен гривню доходу припадало 0,49 грн матеріальних затрат, у 2024 році – 0,48 грн, а у 2025 році – 0,46 грн. Загальне зниження за два роки становило 0,03 грн/грн, або 6,12%. Така динаміка свідчить про зменшення ресурсомісткості продукції, що є наслідком впровадження ресурсозберігаючих технологій, підвищення якості сировини або зміни асортименту.

Найбільш показовою є динаміка частки матеріальних затрат в операційних витратах, яка, як уже зазначалося, знизилася з 63,11% у 2023 році до 53,03% у 2025 році. Це зниження на 10,08 відсоткових пункти є суттєвою структурною зміною, яка свідчить про трансформацію виробничого процесу у напрямку зменшення матеріаломісткості.

Зважаючи на значне зростання витрат на оплату праці, яке перевищувало темпи зростання доходу, необхідно детально проаналізувати ефективність використання трудових ресурсів. Табл. 2.14 містить розрахунки продуктивності праці, зарплатовіддачі, зарплатомісткості та коефіцієнта випередження.

Продуктивність праці, яка розраховується як співвідношення чистого доходу до чисельності персоналу, демонструвала позитивну динаміку. У 2023 році цей показник становив 3486,29 тис. грн/ос., у 2024 році – 3490,73 тис. грн/ос. (незначне зростання на 0,13%), а у 2025 році – 4062,42 тис. грн/ос. (зростання на 16,38% порівняно з 2024 роком). Таке суттєве зростання у 2025 році пояснюється як збільшенням обсягів реалізації, так і скороченням чисельності персоналу.

Таблиця 2.14 – Аналіз ефективності використання витрат на оплату праці в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	2024/ 2023	2025/ 2024
Витрати на оплату праці, тис. грн	215129	258654	320476	43525	61822	20,23	23,90
Чисельність персоналу, осіб	687	696	646	9	-50	1,31	-7,18
Чистий дохід, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Продуктивність праці (чистий дохід / чисельність), тис. грн/ос.	3486,29	3490,73	4062,42	4,44	571,69	0,13	16,38
Зарплатовіддача (чистий дохід / витрати на оплату праці), грн/грн	11,14	9,39	8,19	-1,75	-1,20	-15,71	-12,78
Зарплатомісткість (витрати на оплату праці / чистий дохід), грн/грн	0,09	0,11	0,12	0,02	0,01	22,22	9,09
Середньорічна заробітна плата, тис. грн	313,15	371,63	496,09	58,48	124,46	18,68	33,49
Коефіцієнт випередження (темп зростання продуктивності праці / темп зростання заробітної плати)	-	-	-	0,01	0,49	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Зарплатовіддача, яка показує, скільки гривень доходу приносить кожна гривня витрат на оплату праці, натомість демонструвала негативну динаміку. У 2023 році цей показник становив 11,14 грн/грн, у 2024 році – 9,39 грн/грн (зниження на 15,71%), а у 2025 році – 8,19 грн/грн (зниження ще на 12,78%). Загальне зниження за два роки становило 2,95 грн/грн, або 26,48%. Це свідчить

про те, що ефективність використання коштів, спрямованих на оплату праці, суттєво знизилася. Зарплатомісткість, яка є оберненим показником, відповідно зростала. У 2023 році на кожну гривню доходу припадало 0,09 грн витрат на оплату праці, у 2024 році – 0,11 грн, а у 2025 році – 0,12 грн. Загальне зростання за два роки становило 0,03 грн/грн, або 33,33%.

Особливої уваги заслуговує коефіцієнт випередження, який розраховується як співвідношення темпу зростання продуктивності праці до темпу зростання середньої заробітної плати. У 2024 році цей коефіцієнт становив 0,01, що свідчить про значне випередження зростання заробітної плати над зростанням продуктивності праці. У 2025 році коефіцієнт зріс до 0,49, однак все ще залишався нижчим за одиницю, що означає збереження тенденції до випереджального зростання заробітної плати. Така ситуація є економічно необґрунтованою, оскільки призводить до зростання витратомісткості продукції та зниження конкурентоспроможності.

Для оцінки ефективності використання основних засобів та відповідних амортизаційних відрахувань необхідно проаналізувати динаміку амортизаційної віддачі, амортизаційної місткості та коефіцієнта зносу. Табл. 2.15 містить відповідні розрахунки.

Амортизаційна віддача, яка показує, скільки гривень доходу приносить кожна гривня амортизаційних відрахувань, демонструвала стійке зниження. У 2023 році цей показник становив 16,03 грн/грн, у 2024 році – 15,13 грн/грн (зниження на 5,61%), а у 2025 році – 13,01 грн/грн (зниження на 14,01%). Загальне зниження за два роки становило 3,02 грн/грн, або 18,84%. Це свідчить про зниження ефективності використання основних засобів, оскільки кожна гривня амортизації (яка є мірою споживання основних засобів) приносить все менше доходу.

Амортизаційна місткість, яка є оберненим показником, відповідно зростала. У 2023 році на кожну гривню доходу припадало 0,06 грн амортизаційних відрахувань, у 2024 році – 0,07 грн, а у 2025 році – 0,08 грн. Загальне зростання за два роки становило 0,02 грн/грн, або 33,33%.

Таблиця 2.15 – Аналіз ефективності використання амортизаційних відрахувань в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Амортизація, тис. грн	149472	160612	201739	11140	41127	7,45	25,61
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	1725743	1527927	1969668	-197816	441741	-11,46	28,92
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн	692104	667307	977139	-24797	309832	-3,58	46,43
Чистий дохід, тис. грн	2395478	2429545	2624725	34067	195180	1,42	8,03
Амортизаційна віддача (чистий дохід / амортизація), грн/грн	16,03	15,13	13,01	-0,90	-2,12	-5,61	-14,01
Амортизаційна місткість (амортизація / чистий дохід), грн/грн	0,06	0,07	0,08	0,01	0,01	16,67	14,29
Коефіцієнт зносу основних засобів (знос / первісна вартість), %	59,90	56,33	50,39	-3,57	-5,94	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Позитивною тенденцією є зниження коефіцієнта зносу основних засобів з 59,90% у 2023 році до 56,33% у 2024 році та до 50,39% у 2025 році. Загальне зниження за два роки становило 9,51 відсоткових пункти, що свідчить про оновлення основних засобів. Це підтверджується раніше виявленим зростанням первісної вартості основних засобів у 2025 році на 28,92%. Однак зниження амортизаційної віддачі на тлі оновлення основних засобів свідчить

про те, що нове обладнання не забезпечує пропорційного зростання ефективності виробництва.

Враховуючи суттєве зростання інших операційних витрат та збільшення їх частки в структурі операційних витрат, необхідно здійснити окремий аналіз ефективності управління цією статтею. Табл. 2.16 містить порівняльний аналіз інших операційних витрат за різними способами відображення та оцінку їх рентабельності.

Таблиця 2.16 – Аналіз ефективності управління іншими операційними витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Інші операційні витрати (за елементами), тис. грн	282083	380256	489005	98173	108749	34,80	28,60
Частка інших операційних витрат в операційних витратах, %	15,05	18,91	21,33	3,86	2,42	-	-
Інші операційні витрати (за функціями), тис. грн	133781	30457	62180	-103324	31723	-77,23	104,16
Частка інших операційних витрат у загальних витратах (за функціями), %	6,71	1,51	2,71	-5,20	1,20	-	-
Рентабельність інших операційних витрат (чистий прибуток / інші операційні витрати (за елементами) × 100%), %	160,90	28,09	80,54	-132,81	52,45	-	-

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Інші операційні витрати за елементами, як уже зазначалося, зросли з 282083 тис. грн у 2023 році до 489005 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 73,35%. Відповідно зросла їх частка в операційних витратах – з 15,05% до 21,33%. Таке зростання свідчить про те, що все більша частка ресурсів спрямовується на витрати, які не належать до основних елементів – матеріальних затрат, оплати праці чи амортизації.

Інші операційні витрати за функціями, які відображаються у Звіті про фінансові результати, демонстрували зовсім іншу динаміку: значне зниження у 2024 році (на 77,23%) та зростання у 2025 році (на 104,16%). Частка цих витрат у загальних витратах знизилася з 6,71% у 2023 році до 1,51% у 2024 році, а потім зросла до 2,71% у 2025 році. Це свідчить про те, що значна частина інших операційних витрат була перерозподілена до складу собівартості, адміністративних витрат або витрат на збут.

Рентабельність інших операційних витрат (за елементами) зазнала значних коливань. У 2023 році вона становила 160,90%, що свідчило про високу ефективність, оскільки кожна гривня інших витрат приносила 1,61 грн чистого прибутку. У 2024 році цей показник різко впав до 28,09% (зниження на 132,81 в.п.) через падіння чистого прибутку, а у 2025 році зріс до 80,54% (зростання на 52,45 в.п.). Така волатильність підтверджує висновок про значний вплив разових факторів на формування цієї статті витрат.

Для формування узагальненої оцінки ефективності управління витратами доцільно використовувати інтегральний коефіцієнт, який поєднує показники витратомісткості та рентабельності витрат. Табл. 2.17 містить розрахунки основних інтегральних показників. Витратомісткість продукції, як уже зазначалося, зросла з 0,78 до 0,87 грн/грн, що свідчить про збільшення обсягу витрат на одиницю доходу. Операційна рентабельність витрат знизилася з 25,78% до 19,28%, що свідчить про зменшення віддачі від кожної гривні витрат. Чиста рентабельність витрат зазнала значних коливань: 24,21% у 2023 році, 5,31% у 2024 році, 17,18% у 2025 році.

Таблиця 2.17 – Інтегральні показники ефективності витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024
Витратомісткість продукції (загальна)	0,78	0,83	0,87	0,05	0,04
Рентабельність витрат (операційна)	25,78%	23,40%	19,28%	-2,38	-4,12
Рентабельність витрат (чиста)	24,21	5,31	17,18	-18,90	11,87
Інтегральний коефіцієнт ефективності витрат (операційна рентабельність / витратомісткість)	0,33	0,28	0,22	-0,05	-0,06

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Інтегральний коефіцієнт ефективності витрат, який розраховується як співвідношення операційної рентабельності витрат до витратомісткості продукції, демонстрував стійке зниження. У 2023 році він становив 0,33, у 2024 році – 0,28, а у 2025 році – 0,22. Загальне зниження за два роки становило 0,11 пункту, або 33,33%. Це свідчить про суттєве погіршення загальної ефективності використання ресурсів підприємства.

Для кількісної оцінки впливу окремих факторів на зміну операційного прибутку необхідно здійснити факторний аналіз, який дозволяє розділити загальну зміну прибутку на дві складові: вплив зміни обсягу доходу та вплив зміни рентабельності витрат. Табл. 2.18 містить результати такого аналізу.

Таблиця 2.18 – Факторний аналіз зміни операційного прибутку АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» за рахунок витрат

Фактор	Розрахунок впливу	2024/2023	2025/2024
Зміна чистого доходу, тис. грн	$\Delta \text{ЧД} \times \text{Рент}_{\text{витр}_{\text{баз}}}$	8782	45688
Зміна рентабельності витрат, тис. грн	$\Delta \text{Рент}_{\text{витр}} \times \text{ОВ}_{\text{звіт}}$	-21626	-74210
Разом зміна операційного прибутку, тис. грн	x	-12844	-28522

Джерело: розраховано автором на основі [31]

У 2024 році порівняно з 2023 роком операційний прибуток зменшився на 12844 тис. грн. За рахунок зростання чистого доходу на 34067 тис. грн при

базовому рівні рентабельності витрат (25,78%) мало відбутися збільшення прибутку на 8782 тис. грн. Однак зниження рентабельності витрат на 2,38 відсоткових пункти призвело до втрати прибутку в розмірі 21626 тис. грн. Таким чином, негативний вплив зниження ефективності витрат більш ніж удвічі перевищив позитивний вплив зростання доходу. У 2025 році порівняно з 2024 роком операційний прибуток зменшився на 28522 тис. грн. За рахунок зростання чистого доходу на 195180 тис. грн при базовому рівні рентабельності витрат (23,40%) мало відбутися збільшення прибутку на 45688 тис. грн. Однак зниження рентабельності витрат на 4,12 відсоткових пункти призвело до втрати прибутку в розмірі 74210 тис. грн. Негативний вплив зниження ефективності витрат у 1,6 раза перевищив позитивний вплив зростання доходу. Результати факторного аналізу підтверджують, що головною причиною зниження операційного прибутку є не скорочення обсягів діяльності, а суттєве погіршення ефективності використання ресурсів, що виражається у зниженні рентабельності витрат.

Для виявлення конкретних напрямів, де ефективність витрат знижується найбільш суттєво, необхідно проаналізувати показники ефективності за окремими функціональними напрямками – адміністративними витратами та витратами на збут. Табл. 2.19 містить відповідні розрахунки.

Коефіцієнт адміністративних витрат, який показує частку адміністративних витрат у чистому доході, у 2023 році становив 2,32%, у 2024 році знизився до 2,13%, а у 2025 році різко зріс до 3,82%. Зростання на 1,69 відсоткових пункти у 2025 році є суттєвим та свідчить про значне збільшення навантаження на фінансовий результат з боку управлінських витрат.

Коефіцієнт витрат на збут демонстрував більш помірну динаміку: 7,74% у 2023 році, 8,53% у 2024 році та 8,55% у 2025 році. Загальне зростання за два роки становило 0,81 відсоткових пункти, що є відносно незначним та може вважатися прийнятним з огляду на зростання обсягів реалізації.

Таблиця 2.19 – Показники ефективності формування витрат за центрами відповідальності в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показники	Роки			Абсолютне відхилення		Темп приросту (%)	
	2023	2024	2025	2024/2023	2025/2024	2024/2023	2025/2024
Коефіцієнт адміністративних витрат (адмінвитрати / чистий дохід), %	2,32	2,13	3,82	-0,19	1,69	-8,19	79,34
Коефіцієнт витрат на збут (витрати на збут / чистий дохід), %	7,74	8,53	8,55	0,79	0,02	10,21	0,23
Ефективність адміністративних витрат (чистий прибуток / адмінвитрати), грн/грн	8,17	2,06	3,93	-6,11	1,87	-74,79	90,78
Ефективність витрат на збут (чистий прибуток / витрати на збут), грн/грн	2,45	0,52	1,76	-1,93	1,24	-78,78	238,46

Джерело: розраховано автором на основі [31]

Ефективність адміністративних витрат, яка розраховується як співвідношення чистого прибутку до адміністративних витрат, зазнала значних коливань. У 2023 році цей показник становив 8,17, тобто кожна гривня адміністративних витрат приносила 8,17 грн чистого прибутку. У 2024 році він впав до 2,06 (зниження на 74,79%), а у 2025 році зріс до 3,93 (зростання на 90,78%). Незважаючи на відновлення, рівень 2025 року залишався суттєво нижчим за рівень 2023 року.

Ефективність витрат на збут демонструвала аналогічну динаміку: 2,45 у 2023 році, 0,52 у 2024 році (зниження на 78,78%), 1,76 у 2025 році (зростання на 238,46%). Відновлення у 2025 році було досить суттєвим, однак показник все ще не досяг рівня 2023 року.

Отже, проведена оцінка ефективності формування та використання витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» дозволяє зробити такі узагальнення. По-перше, всі основні показники ефективності витрат демонструють негативну динаміку: витратомісткість продукції зростає, рентабельність витрат знижується, інтегральний коефіцієнт ефективності суттєво погіршився. По-друге,

факторний аналіз свідчить, що головною причиною зниження операційного прибутку є не зменшення обсягів діяльності, а суттєве погіршення ефективності використання ресурсів. По-третє, позитивною тенденцією є підвищення матеріаловіддачі та зниження коефіцієнта зносу основних засобів. По-четверте, негативними тенденціями є випереджальне зростання заробітної плати порівняно з продуктивністю праці, суттєве зростання інших операційних витрат, збільшення навантаження на фінансовий результат з боку адміністративних витрат у 2025 році. Виявлені тенденції створюють підґрунтя для розробки напрямів оптимізації витрат та підвищення ефективності їх управління.

2.4 Напрями оптимізації та підвищення ефективності управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

На основі проведеного аналізу динаміки, структури та ефективності витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» виявлено низку системних проблем, що потребують невідкладного вирішення. Для розробки дієвих рекомендацій необхідно систематизувати виявлені проблеми за окремими зонами, оцінити їх наслідки для діяльності підприємства та визначити пріоритетні напрями оптимізації. Табл. 2.20 узагальнює ключові проблеми у сфері управління витратами, виявлені за результатами аналізу.

Дослідження виявило сім основних проблемних зон, які охоплюють як загальні показники ефективності, так і окремі елементи витрат. Найбільш критичною є проблема загальної ефективності витрат, що проявляється у зростанні витратомісткості продукції з 0,78 до 0,87 грн/грн. Це призводить до зниження конкурентоспроможності підприємства та скорочення прибутковості, оскільки для отримання одиниці доходу потрібно все більше ресурсів.

Таблиця 2.20 – Систематизація проблем у сфері управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Проблемна зона	Виявлені негативні тенденції	Наслідки для підприємства
Загальна ефективність витрат	Зростання витратомісткості з 0,78 до 0,87 грн/грн	Зниження конкурентоспроможності, скорочення прибутковості
Операційна рентабельність	Зниження рентабельності операційних витрат з 25,78% до 19,28%	Зменшення ефективності основної діяльності
Витрати на оплату праці	Випереджаюче зростання зарплати порівняно з продуктивністю праці	Підвищення зарплатомісткості продукції
Амортизаційні відрахування	Зростання амортизаційної місткості на 33,3% за три роки	Збільшення собівартості продукції
Інші операційні витрати	Висока волатильність витрат (коливання понад 100%)	Нестабільність фінансових результатів
Витрати на збут	Зростання коефіцієнта витрат на збут з 7,74% до 8,55%	Зниження ефективності збутової політики
Адміністративні витрати	Різке зростання у 2025 році (+93,51%)	Необґрунтоване збільшення управлінських витрат

Джерело: розроблено автором

Операційна рентабельність, яка є ключовим індикатором ефективності основної діяльності, знизилася з 25,78% до 19,28%. Таке зниження на 6,50 відсоткових пункти свідчить про суттєве погіршення здатності підприємства перетворювати витрати на прибуток. Особливо тривожним є той факт, що зниження відбувалося поступово протягом усього періоду, що вказує на системний характер проблеми.

У сфері управління персоналом ключовою проблемою є випереджаюче зростання заробітної плати порівняно з продуктивністю праці. Коефіцієнт випередження у 2025 році становив лише 0,49, що свідчить про те, що зростання заробітної плати вдвічі перевищувало зростання продуктивності праці. Це призвело до підвищення зарплатомісткості продукції з 0,09 до 0,12 грн/грн, що створює додаткове навантаження на собівартість.

Амортизаційні відрахування, незважаючи на позитивну тенденцію оновлення основних засобів, демонструють зростання амортизаційної місткості на 33,3% за три роки. Це свідчить про те, що введення в експлуатацію нового обладнання не супроводжується пропорційним зростанням обсягів виробництва, що призводить до збільшення питомих витрат на одиницю продукції.

Інші операційні витрати характеризуються надзвичайно високою волатильністю – коливання цього показника перевищували 100% протягом аналізованого періоду. Така нестабільність створює суттєві ризики для фінансового планування та прогнозування результатів діяльності.

Витрати на збут, хоча й зростали помірними темпами, збільшили свою частку в структурі витрат з 7,74% до 8,55%, що свідчить про зниження ефективності збутової політики. Адміністративні витрати у 2025 році зросли на 93,51%, що є найбільш різким зростанням серед усіх категорій витрат та свідчить про необґрунтоване збільшення управлінських витрат.

Для подолання виявлених проблем необхідно розробити конкретні напрями оптимізації витрат у розрізі окремих елементів. Табл. 2.21 містить систематизовані пропозиції щодо оптимізації матеріальних затрат, витрат на оплату праці, амортизаційних відрахувань та інших операційних витрат із зазначенням резервів, конкретних заходів та очікуваного ефекту.

Оптимізація матеріальних затрат, які становлять найбільшу частку в структурі витрат, передбачає реалізацію комплексу заходів, спрямованих на зниження матеріаломісткості продукції. Основними напрямами є впровадження системи нормування витрат сировини, що дозволить встановити економічно обґрунтовані норми витрат; оптимізація складських запасів для зменшення обсягів заморожених оборотних коштів; перегляд умов постачання з постачальниками з метою отримання цінових знижок та покращення логістики; а також впровадження технологій, спрямованих на зменшення відходів виробництва. Реалізація цих заходів дозволить знизити

матеріаломісткість до 0,44 грн/грн та забезпечити річну економію в розмірі 36–60 млн грн.

Таблиця 2.21 – Напрями оптимізації витрат АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» за елементами

Елемент витрат	Цільовий показник (2025)	Резерв оптимізації	Заходи оптимізації	Очікуваний ефект
Матеріальні затрати	1215507 тис. грн	3–5%	1. Впровадження системи нормування витрат сировини. 2. Оптимізація складських запасів. 3. Перегляд умов постачання з постачальниками. 4. Зменшення відходів виробництва.	Зниження матеріаломісткості до 0,44 грн/грн, економія 36–60 млн грн
Витрати на оплату праці	320476 тис. грн	8–10%	1. Перегляд системи мотивації (прив'язка до KPI). 2. Оптимізація чисельності персоналу. 3. Впровадження гнучких форм зайнятості. 4. Автоматизація виробничих процесів.	Підвищення зарплатовіддачі до 9,5 грн/грн, економія 25–32 млн грн
Елемент витрат	Цільовий показник (2025)	Резерв оптимізації	Заходи оптимізації	Очікуваний ефект
Амортизація	201739 тис. грн	5–7%	1. Оптимізація амортизаційної політики. 2. Перегляд строків корисного використання ОЗ. 3. Виведення з експлуатації неефективних активів.	Зниження амортизаційної місткості до 0,075 грн/грн
Інші операційні витрати	489005 тис. грн	10–12%	1. Деталізація складу інших витрат. 2. Посилення контролю за витратами допоміжних підрозділів. 3. Впровадження системи бюджетування.	Економія 48–58 млн грн
Разом	2292276 тис. грн	6–8%	Комплексна оптимізація за всіма напрямками	Загальна економія 135–180 млн грн

Джерело: розроблено автором

Оптимізація витрат на оплату праці передбачає перегляд існуючої системи мотивації з прив'язкою до ключових показників ефективності (KPI),

що дозволить забезпечити відповідність зростання заробітної плати досягнутим результатам. Важливим напрямом є оптимізація чисельності персоналу шляхом виявлення та ліквідації дублюючих функцій, а також впровадження гнучких форм зайнятості. Автоматизація виробничих процесів дозволить вивільнити працівників від рутинних операцій та підвищити продуктивність праці. Очікуваний ефект від цих заходів становить 25–32 млн грн річної економії при підвищенні зарплатовіддачі до 9,5 грн/грн.

Оптимізація амортизаційних відрахувань потребує перегляду амортизаційної політики підприємства, зокрема перегляду строків корисного використання окремих об'єктів основних засобів з урахуванням їх фактичного стану та інтенсивності використання. Важливим напрямом є виведення з експлуатації неефективних активів, які не забезпечують необхідної віддачі, але продовжують амортизуватися. Це дозволить знизити амортизаційну місткість до 0,075 грн/грн.

Оптимізація інших операційних витрат, які демонструють найбільшу волатильність, потребує насамперед деталізації їх складу для виявлення статей, що мають найбільшу питому вагу та найвищі темпи зростання. Посилення контролю за витратами допоміжних підрозділів та впровадження системи бюджетування дозволить забезпечити прозорість формування цих витрат. Реалізація запропонованих заходів забезпечить річну економію в розмірі 48–58 млн грн.

Комплексна оптимізація за всіма напрямками дозволить досягти загальної річної економії в розмірі 135–180 млн грн, що становить 6–8% від загального обсягу операційних витрат підприємства.

Оптимізація витрат нерозривно пов'язана з підвищенням ефективності використання ресурсів підприємства – матеріальних, трудових та основних засобів. Табл. 2.22 визначає цільові рівні ефективності для кожного виду ресурсів та конкретні заходи для їх досягнення. Для матеріальних ресурсів цільовим рівнем є підвищення матеріаловіддачі з 2,16 до 2,25–2,30 грн/грн. Досягнення цього рівня передбачає впровадження технологій

ресурсозбереження, які дозволяють зменшити питомі витрати сировини на одиницю продукції; використання вторинної сировини там, де це технологічно можливо та економічно доцільно; а також впровадження принципів Lean-виробництва, спрямованих на усунення всіх видів втрат. Відповідальними за реалізацію цих заходів є виробничий відділ та відділ технічного контролю.

Таблиця 2.22 – Напрями підвищення ефективності використання ресурсів АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Вид ресурсу	Поточний рівень ефективності (2025)	Цільовий рівень	Заходи	Відповідальний центр
Матеріальні ресурси	Матеріаловіддача: 2,16 грн/грн	2,25–2,30 грн/грн	1. Впровадження технологій ресурсозбереження. 2. Використання вторинної сировини 3. Lean-виробництво.	Виробничий відділ, ВТК
Трудові ресурси	Продуктивність: 4 062 тис. грн/ос. Зарплатовіддача: 8,19 грн/грн	4 500 тис. грн/ос. 9,0–9,5 грн/грн	1. Підвищення кваліфікації персоналу. 2. Впровадження системи KPI. 3. Автоматизація рутинних операцій	HR-департамент, Виробничий відділ
Основні засоби	Амортизаційна віддача: 13,01 грн/грн. Коефіцієнт зносу: 50,39%	14,5–15,0 грн/грн зниження до 48%	1. Модернізація обладнання. 2. Підвищення коефіцієнта змінності. 3. Програма технічного обслуговування.	Технічний відділ, ВЕО

Джерело: розроблено автором

Для трудових ресурсів визначено два цільові показники: підвищення продуктивності праці до 4500 тис. грн/ос. та зростання зарплатовіддачі до 9,0–9,5 грн/грн. Досягнення цих показників потребує підвищення кваліфікації персоналу через систему навчання та розвитку; впровадження системи ключових показників ефективності, що дозволить пов'язати оплату праці з результатами діяльності; а також автоматизації рутинних операцій для

вивільнення робочого часу працівників. Реалізація цих заходів покладається на HR-департамент та виробничий відділ.

Для основних засобів цільовими показниками є підвищення амортизаційної віддачі до 14,5–15,0 грн/грн та зниження коефіцієнта зносу до 48%. Це передбачає проведення модернізації обладнання з метою підвищення його продуктивності та надійності; підвищення коефіцієнта змінності роботи обладнання для більш повного використання наявних потужностей; а також впровадження програми технічного обслуговування для запобігання позаплановим простоям. Відповідальними центрами є технічний відділ та відділ головного енергетика.

Для забезпечення системного підходу до управління витратами необхідно впровадити відповідні організаційні заходи, які створять інфраструктуру для ефективного контролю та оптимізації витрат. Табл. 2.23 визначає ключові напрями організаційних змін, конкретні заходи, терміни їх реалізації та очікувані результати.

Таблиця 2.23 – Організаційні заходи з удосконалення управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Напрямок	Захід	Термін реалізації	Відповідальний	Очікуваний результат
Удосконалення обліку	Впровадження системи обліку витрат за центрами відповідальності	II квартал 2026	Фінансовий директор	Підвищення прозорості формування витрат
Бюджетування	Розробка та впровадження гнучкого бюджету витрат	I квартал 2026	Планово-економічний відділ	Контроль відхилень на рівні 3–5%
Контролінг	Створення системи оперативного контролінгу витрат	II–III квартал 2026	Відділ контролінгу	Скорочення періоду реагування на відхилення
Нормування	Перегляд норм витрат сировини та матеріалів	I півріччя 2026	Виробничий відділ, ВТК	Зниження матеріальних витрат на 2–3%
Автоматизація	Впровадження ERP-системи для управління витратами	2026–2027	ІТ-департамент	Оперативність та точність даних

Джерело: розроблено автором

Удосконалення обліку витрат передбачає впровадження системи обліку витрат за центрами відповідальності, що дозволить чітко визначити, які підрозділи формують ті чи інші витрати, та забезпечить підвищення відповідальності керівників за їх рівень. Реалізацію цього заходу заплановано на II квартал 2026 року, відповідальним є фінансовий директор. У сфері бюджетування передбачається розробка та впровадження гнучкого бюджету витрат, який враховуватиме зміни обсягів діяльності та дозволить здійснювати контроль відхилень на рівні 3–5%. Цей захід має бути реалізований у I кварталі 2026 року планово-економічним відділом. Створення системи оперативного контролінгу витрат дозволить скоротити період реагування на відхилення та забезпечити своєчасне коригування управлінських рішень. Впровадження цієї системи заплановано на II–III квартал 2026 року з покладанням функцій контролінгу на відповідний структурний підрозділ. Перегляд норм витрат сировини та матеріалів, який має бути проведений у I півріччі 2026 року, дозволить встановити економічно обґрунтовані норми, що враховують сучасні технологічні можливості. Відповідальними за цей напрям є виробничий відділ та відділ технічного контролю. Впровадження ERP-системи для управління витратами є стратегічним заходом, реалізація якого запланована на 2026–2027 роки. Впровадження сучасної інформаційної системи забезпечить оперативність та точність даних про витрати, що є необхідною умовою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Для оцінки потенційних результатів впровадження запропонованих заходів необхідно розробити прогностні показники ефективності витрат на найближчу перспективу. Табл. 2.24 містить порівняння фактичних показників 2025 року з плановими на 2026 рік та прогностними на 2027 рік. За оптимістичним прогнозом, чистий дохід підприємства може зрости з 2624725 тис. грн у 2025 році до 2950000 тис. грн у 2027 році, що становить приріст на 12,39%. Операційні витрати, завдяки реалізації оптимізаційних заходів, зростуть лише на 5,57% – з 2292276 тис. грн до 2420000 тис. грн, що дозволить

значно підвищити прибутковість. Прибуток від операційної діяльності зросте з 441956 тис. грн до 600000 тис. грн, тобто на 35,75%. Таке зростання буде досягнуто за рахунок випереджального зростання доходу порівняно з витратами.

Таблиця 2.24 – Прогнозні показники ефективності витрат після реалізації оптимізаційних заходів у АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показник	2025 (факт)	2026 (план)	2027 (прогноз)	Відхилення 2027/2025
Чистий дохід, тис. грн	2624725	2750000	2950000	325275
Операційні витрати, тис. грн	2292276	2310000	2420000	127724
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	441956	510000	600000	158044
Витратомісткість продукції, грн/грн	0,87	0,84	0,82	-0,05
Матеріаломісткість, грн/грн	0,46	0,45	0,44	-0,02
Зарплатомісткість, грн/грн	0,12	0,115	0,11	-0,01
Амортизаційна місткість, грн/грн	0,08	0,077	0,075	-0,005
Рентабельність операційних витрат, %	19,28	22,08	24,79	5,51
Рентабельність витрат за чистим прибутком, %	17,18	19,50	21,50	4,32

Джерело: розроблено автором

Витратомісткість продукції знизиться з 0,87 до 0,82 грн/грн, що є суттєвим покращенням ефективності використання ресурсів. Матеріаломісткість знизиться з 0,46 до 0,44 грн/грн, зарплатомісткість – з 0,12 до 0,11 грн/грн, амортизаційна місткість – з 0,08 до 0,075 грн/грн. Рентабельність операційних витрат зросте з 19,28% до 24,79%, що становить збільшення на 5,51 відсоткових пункти. Рентабельність витрат за чистим прибутком зросте з 17,18% до 21,50%, що свідчить про суттєве підвищення ефективності діяльності.

Для ефективного планування впровадження оптимізаційних заходів необхідно визначити їх пріоритетність з урахуванням строків окупності, очікуваного економічного ефекту та складності впровадження. Табл. 2.25 містить ранжування запропонованих заходів за цими критеріями. До заходів високого пріоритету віднесено ті, що мають найкоротші строки окупності (1–

6 місяців) та низьку або середню складність впровадження. Перегляд умов постачання з постачальниками має строк окупності 1–3 місяці, очікуваний ефект 15–20 млн грн на рік та низьку складність впровадження. Впровадження системи КРІ для персоналу окупується за 3–6 місяців, дає ефект 12–18 млн грн на рік та має середню складність. Деталізація та контроль інших операційних витрат окупується за 2–4 місяці, дає ефект 10–15 млн грн на рік та має низьку складність.

Таблиця 2.25 – Ранжування заходів оптимізації за ефективністю та швидкістю реалізації в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Пріоритет	Захід	Строк окупності	Очікуваний економічний ефект (млн грн/рік)	Складність впровадження
Високий	Перегляд умов постачання з постачальниками	1–3 міс.	15–20	Низька
Високий	Впровадження системи КРІ для персоналу	3–6 міс.	12–18	Середня
Високий	Деталізація та контроль інших операційних витрат	2–4 міс.	10–15	Низька
Середній	Оптимізація складських запасів	4–8 міс.	8–12	Середня
Середній	Впровадження системи бюджетування	6–12 міс.	15–20	Середня
Середній	Програма ресурсозбереження	8–12 міс.	10–15	Середня
Низький	Модернізація обладнання	18–24 міс.	20–30	Висока
Низький	Впровадження ERP-системи	24–36 міс.	15–25	Висока

Джерело: розроблено автором

До заходів середнього пріоритету віднесено оптимізацію складських запасів (строк окупності 4–8 місяців, ефект 8–12 млн грн), впровадження системи бюджетування (6–12 місяців, ефект 15–20 млн грн) та програму ресурсозбереження (8–12 місяців, ефект 10–15 млн грн). Ці заходи мають середню складність впровадження та можуть бути реалізовані після завершення першочергових заходів.

До заходів низького пріоритету віднесено модернізацію обладнання (строк окупності 18–24 місяці, ефект 20–30 млн грн) та впровадження ERP-системи (24–36 місяців, ефект 15–25 млн грн). Незважаючи на значний потенційний ефект, ці заходи мають високу складність впровадження та потребують значних інвестицій, тому їх реалізація має здійснюватися в рамках довгострокової стратегії розвитку підприємства.

Для забезпечення ефективного моніторингу результатів впровадження оптимізаційних заходів необхідно створити систему ключових показників ефективності (KPI), яка дозволить своєчасно виявляти відхилення та коригувати управлінські рішення. Табл. 2.26 визначає систему KPI для контролю витрат із зазначенням формул розрахунку, цільових значень, періодичності контролю та відповідальних осіб.

Таблиця 2.26 – Система ключових показників ефективності (KPI) для контролю витрат в АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Показник KPI	Формула розрахунку	Цільове значення 2026	Періодичність контролю	Відповідальний
Коефіцієнт виконання бюджету витрат	Фактичні витрати / Планові витрати $\times 100\%$	95–98%	Щомісяця	Фінансовий директор
Відхилення матеріальних витрат	(Факт – Норма) / Норма $\times 100\%$	$\pm 3\%$	Щотижня	Начальник виробництва
Динаміка зарплатомісткості	Витрати на оплату праці / Чистий дохід	–5% до 2025	Щокварталу	HR-директор
Ефективність адміністративних витрат	Чистий прибуток / Адміністративні витрати	4,5–5,0	Щокварталу	Керівник апарату
Ефективність витрат на збут	Чистий прибуток / Витрати на збут	2,0–2,2	Щомісяця	Комерційний директор

Джерело: розроблено автором

Основним показником ефективності бюджетного процесу є коефіцієнт виконання бюджету витрат, який розраховується як відношення фактичних витрат до планових. Цільовим значенням є діапазон 95–98%, що дозволяє врахувати об'єктивні відхилення при забезпеченні контролю за

використанням ресурсів. Контроль цього показника здійснюється щомісячно фінансовим директором. Для контролю матеріальних витрат впроваджується показник відхилення матеріальних витрат, який розраховується як відношення різниці між фактичними та нормативними витратами до нормативних витрат. Цільовим значенням є відхилення не більше $\pm 3\%$, що свідчить про стабільність технологічних процесів та дотримання встановлених норм. Контроль здійснюється щотижня начальником виробництва. Динаміка зарплатомісткості, яка розраховується як відношення витрат на оплату праці до чистого доходу, є ключовим показником ефективності використання трудових ресурсів. Цільовим значенням на 2026 рік є зниження цього показника на 5% порівняно з рівнем 2025 року. Контроль здійснюється щоквартально HR-директором. Ефективність адміністративних витрат, яка розраховується як відношення чистого прибутку до адміністративних витрат, є показником віддачі від управлінських витрат. Цільовим значенням є діапазон 4,5–5,0, що означає, кожна гривня адміністративних витрат має приносити 4,5–5,0 грн чистого прибутку. Контроль здійснюється щоквартально керівником апарату. Ефективність витрат на збут, яка розраховується як відношення чистого прибутку до витрат на збут, є показником віддачі від збутової діяльності. Цільовим значенням є діапазон 2,0–2,2, що означає, кожна гривня витрат на збут має приносити 2,0–2,2 грн чистого прибутку. Контроль здійснюється щомісячно комерційним директором.

Впровадження будь-яких змін в управлінні витратами пов'язане з певними ризиками, які необхідно ідентифікувати, оцінити та передбачити заходи щодо їх мінімізації. Табл. 2.27 містить аналіз основних ризиків, пов'язаних з реалізацією запропонованих оптимізаційних заходів. Найбільш суттєвим ризиком є можливе зниження якості продукції при реалізації заходів з економії матеріалів. Ймовірність цього ризику оцінюється як середня, але вплив є високим, оскільки погіршення якості може призвести до втрати ринкових позицій. Для мінімізації цього ризику передбачається впровадження системи контролю якості, яка дозволить своєчасно виявляти порушення

технологічних параметрів, та затвердження норм витрат з урахуванням вимог до якості продукції.

Таблиця 2.27 – Моніторинг ризиків при реалізації заходів оптимізації витрат у АТ «ТЕХНОЛОГІЯ»

Ризик	Ймовірність	Вплив	Заходи мінімізації
Зниження якості продукції при економії матеріалів	Середня	Високий	Впровадження системи контролю якості, затвердження норм витрат
Опір персоналу змінам у системі оплати праці	Висока	Середній	Поступове впровадження, роз'яснювальна робота, пілотні проекти
Зрив виробничих процесів при модернізації	Низька	Високий	Поетапна модернізація, формування резервних потужностей
Зростання плинності кадрів	Середня	Середній	Збалансована політика мотивації, програми утримання персоналу
Недосягнення планових показників економії	Середня	Середній	Регулярний моніторинг, коригування планів

Джерело: розроблено автором

Опір персоналу змінам у системі оплати праці є ризиком з високою ймовірністю та середнім впливом. Для його мінімізації пропонується поступове впровадження змін, проведення роз'яснювальної роботи серед персоналу, а також реалізація пілотних проектів в окремих підрозділах для апробації нових підходів та демонстрації їх переваг. Зрив виробничих процесів при модернізації обладнання є ризиком з низькою ймовірністю, але високим впливом, оскільки може призвести до значних втрат через простої. Для мінімізації цього ризику передбачається поетапна модернізація з формуванням резервних потужностей, що дозволить забезпечити безперебійність виробничого процесу. Зростання плинності кадрів є ризиком з середньою ймовірністю та середнім впливом. Для його мінімізації пропонується проведення збалансованої політики мотивації, яка враховує інтереси різних категорій персоналу, а також впровадження програм утримання ключових працівників. Недосягнення планових показників економії є ризиком з середньою ймовірністю та середнім впливом. Для його

мінімізації передбачається регулярний моніторинг ходу реалізації заходів та своєчасне коригування планів у разі виявлення відхилень.

Отже, розроблені напрями оптимізації та підвищення ефективності управління витратами АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» охоплюють комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на вирішення виявлених проблем. Запропоновані заходи диференційовані за елементами витрат, видами ресурсів та організаційними напрямами, що дозволяє забезпечити системний підхід до управління витратами. Ранжування заходів за пріоритетністю дозволяє оптимізувати послідовність їх впровадження з урахуванням строків окупності та складності реалізації. Впровадження системи KPI та моніторингу ризиків створює необхідне підґрунтя для контролю результатів та своєчасного реагування на відхилення. Реалізація запропонованих заходів дозволить досягти зниження витратомісткості продукції з 0,87 до 0,82 грн/грн, підвищити рентабельність операційних витрат з 19,28% до 24,79% та забезпечити річну економію в розмірі 135–180 млн грн.

Висновки за розділом 2

Проведений у другому розділі дослідження аналіз витрат Приватного акціонерного товариства «ТЕХНОЛОГІЯ» за 2023-2025 роки дозволив виявити ключові тенденції у формуванні, структурі та ефективності використання ресурсів підприємства. На основі дослідження організаційно-економічної характеристики товариства встановлено, що підприємство демонструє позитивну динаміку зростання чистих доходів та активів при одночасному скороченні чисельності персоналу та підвищенні продуктивності праці. Водночас виявлено суттєву волатильність фінансових результатів, зокрема різке падіння чистого прибутку у 2024 році на 76,47% з подальшим

відновленням у 2025 році, що свідчить про вплив разових факторів та недостатню стабільність операційної діяльності.

Аналіз структури та динаміки активів засвідчив стабільне зростання майнового потенціалу підприємства, при цьому частка необоротних активів збільшилася з 54,91% до 58,44%, що свідчить про підвищення фондомісткості виробництва. Особливої уваги заслуговує суттєве зростання довгострокових фінансових інвестицій (на 32,15% за два роки) та оновлення основних засобів, про що свідчить зниження коефіцієнта зносу з 59,90% до 50,39%. Структура пасивів характеризується високою часткою власного капіталу (85,70% у 2025 році) при зростанні частки поточних зобов'язань у 2024 році до 15,68% з подальшим скороченням до 13,52% у 2025 році, що свідчить про збереження фінансової стійкості підприємства.

Дослідження динаміки та структури операційних витрат виявило стійку тенденцію до їх зростання: загальний обсяг операційних витрат збільшився з 1 874 616 тис. грн у 2023 році до 2 292 276 тис. грн у 2025 році, що становить приріст на 22,28%. Структура витрат зазнала суттєвих трансформацій: частка матеріальних затрат знизилася з 63,11% до 53,03%, тоді як частка інших операційних витрат зросла з 15,05% до 21,33%, а витрат на оплату праці – з 11,48% до 13,98%. Така динаміка свідчить про зміну характеру виробничо-господарської діяльності у напрямку зниження матеріаломісткості, але одночасне зростання частки менш контрольованих та більш волатильних статей витрат створює додаткові ризики для фінансової стабільності.

Аналіз витрат на оплату праці виявив випереджальне зростання заробітної плати порівняно з продуктивністю праці: коефіцієнт випередження у 2025 році становив лише 0,49, що свідчить про те, що темпи зростання середньої заробітної плати (33,49%) більш ніж удвічі перевищували темпи зростання продуктивності праці (16,38%). Це призвело до зростання зарплатомісткості продукції з 0,09 до 0,12 грн/грн та зниження зарплатовіддачі з 11,14 до 8,19 грн/грн. Особливо тривожною є динаміка інших операційних витрат, які демонструють надзвичайно високу волатильність (коливання

понад 100%), що ускладнює прогнозування та планування діяльності підприємства.

Оцінка ефективності формування та використання витрат свідчить про погіршення всіх ключових показників. Витратомісткість продукції зросла з 0,78 до 0,87 грн/грн, рентабельність операційних витрат знизилася з 25,78% до 19,28%, а інтегральний коефіцієнт ефективності витрат – з 0,33 до 0,22. Факторний аналіз зміни операційного прибутку показав, що головною причиною його зниження є не скорочення обсягів діяльності, а суттєве погіршення ефективності використання ресурсів: у 2024 році негативний вплив зниження рентабельності витрат (21626 тис. грн) більш ніж удвічі перевищив позитивний вплив зростання доходу (8782 тис. грн); у 2025 році ця диспропорція становила 1,6 рази (втрата 74210 тис. грн проти приросту 45688 тис. грн).

На основі виявлених проблем розроблено комплексну систему напрямів оптимізації витрат, яка охоплює оптимізацію матеріальних затрат (резерв 3–5%, економія 36–60 млн грн), витрат на оплату праці (резерв 8–10%, економія 25–32 млн грн), амортизаційних відрахувань (резерв 5–7%) та інших операційних витрат (резерв 10–12%, економія 48–58 млн грн). Загальна потенційна економія від реалізації запропонованих заходів оцінюється в 135–180 млн грн на рік, що становить 6–8% від загального обсягу операційних витрат підприємства.

Для забезпечення системного підходу до управління витратами запропоновано організаційні заходи, що включають впровадження системи обліку витрат за центрами відповідальності, розробку гнучкого бюджету витрат, створення системи оперативного контролінгу, перегляд норм витрат сировини та матеріалів, а також впровадження ERP-системи. Ранжування заходів за пріоритетністю дозволило визначити першочергові напрями, що мають найкоротші строки окупності (1–6 місяців) та низьку складність впровадження: перегляд умов постачання з постачальниками, впровадження

системи KPI для персоналу та деталізація контролю інших операційних витрат.

Розроблена система ключових показників ефективності (KPI) для контролю витрат включає коефіцієнт виконання бюджету витрат (цільове значення 95–98%), відхилення матеріальних витрат (цільове значення $\pm 3\%$), динаміку зарплатомісткості (цільове значення -5% до рівня 2025 року), ефективність адміністративних витрат (цільове значення 4,5–5,0) та ефективність витрат на збут (цільове значення 2,0–2,2). Впровадження запропонованих заходів дозволить досягти прогностичних показників: зниження витратомісткості продукції до 0,82 грн/грн, підвищення рентабельності операційних витрат до 24,79%, зростання прибутку від операційної діяльності на 35,75% (до 600000 тис. грн) при одночасному забезпеченні контролю ризиків, пов'язаних зі зниженням якості продукції, опором персоналу змінам, зривами виробничих процесів, зростанням плинності кадрів та недосягненням планових показників економії.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження теоретичних основ аналізу витрат підприємства та практичного аналізу витрат Приватного акціонерного товариства «ТЕХНОЛОГІЯ» за 2023-2025 роки сформульовано низку висновків теоретичного та прикладного характеру, які мають значення для розвитку теорії управління витратами та вдосконалення практики їх аналізу на вітчизняних підприємствах.

У теоретичному аспекті дослідження дозволило уточнити економічну сутність витрат підприємства як сукупності використаних ресурсів, що знайшли своє вартісне вираження у процесі господарської діяльності та забезпечують досягнення поставлених цілей. Встановлено, що витрати підприємства є об'єктом багатоаспектного аналізу, який має здійснюватися в розрізі їх класифікаційних ознак, що дозволяє забезпечити глибину та комплексність дослідження. Систематизація існуючих підходів до класифікації витрат дозволила виокремити найбільш значущі для цілей управління класифікаційні ознаки: за економічними елементами, за статтями калькуляції, за способом віднесення на собівартість, за функціональним призначенням та за відношенням до обсягу діяльності.

Дослідження методичних підходів до аналізу витрат підприємства дозволило визначити, що ефективний аналіз витрат має базуватися на системному застосуванні методів горизонтального, вертикального, факторного та порівняльного аналізу, а також методів економіко-математичного моделювання. Обґрунтовано, що комплексний аналіз витрат має охоплювати дослідження їх динаміки, структури, факторів впливу та ефективності використання, що дозволяє виявити резерви оптимізації та сформулювати обґрунтовані управлінські рішення.

Розгляд системи показників ефективності управління витратами дозволив визначити, що ключовими індикаторами результативності є

витратомісткість продукції, матеріаловіддача, зарплатовіддача, амортизаційна віддача та рентабельність витрат. Обґрунтовано, що інтегральна оцінка ефективності управління витратами має здійснюватися на основі співставлення показників витратомісткості та рентабельності витрат, що дозволяє отримати узагальнену характеристику віддачі від використання ресурсного потенціалу підприємства.

У прикладному аспекті проведений аналіз організаційно-економічної характеристики АТ «ТЕХНОЛОГІЯ» засвідчив, що підприємство демонструє позитивну динаміку зростання чистого доходу (з 2395478 тис. грн у 2023 році до 2624725 тис. грн у 2025 році) та активів (з 3064773 тис. грн до 3752463 тис. грн) при одночасному скороченні чисельності персоналу на 7,18% у 2025 році та підвищенні продуктивності праці на 16,38%. Водночас виявлено суттєву волатильність фінансових результатів: чистий прибуток у 2024 році знизився на 76,47% порівняно з 2023 роком, що свідчить про вплив разових факторів та недостатню стабільність операційної діяльності.

Аналіз динаміки та структури операційних витрат виявив їх стійке зростання – загальний обсяг збільшився на 22,28% за три роки. Найбільш суттєвою структурною зміною стало зниження частки матеріальних затрат з 63,11% до 53,03% при одночасному зростанні частки інших операційних витрат з 15,05% до 21,33% та витрат на оплату праці з 11,48% до 13,98%. Особливо тривожною є динаміка інших операційних витрат, які демонструють надзвичайно високу волатильність (коливання понад 100%), що ускладнює прогнозування та планування діяльності підприємства.

Оцінка ефективності формування та використання витрат засвідчила погіршення всіх ключових показників. Витратомісткість продукції зросла з 0,78 до 0,87 грн/грн, рентабельність операційних витрат знизилася з 25,78% до 19,28%, а інтегральний коефіцієнт ефективності витрат – з 0,33 до 0,22. Факторний аналіз зміни операційного прибутку показав, що головною причиною його зниження є не скорочення обсягів діяльності, а суттєве погіршення ефективності використання ресурсів: у 2024 році негативний

вплив зниження рентабельності витрат (21 626 тис. грн) більш ніж удвічі перевищив позитивний вплив зростання доходу (8 782 тис. грн), у 2025 році ця диспропорція становила 1,6 рази (втрата 74210 тис. грн проти приросту 45 688 тис. грн).

На основі виявлених проблем розроблено комплексну систему напрямів оптимізації витрат, яка охоплює оптимізацію матеріальних затрат (резерв 3–5%, економія 36–60 млн грн), витрат на оплату праці (резерв 8–10%, економія 25–32 млн грн), амортизаційних відрахувань (резерв 5–7%) та інших операційних витрат (резерв 10–12%, економія 48–58 млн грн). Загальна потенційна економія від реалізації запропонованих заходів оцінюється в 135–180 млн грн на рік, що становить 6–8% від загального обсягу операційних витрат підприємства.

Для забезпечення системного підходу до управління витратами запропоновано організаційні заходи, що включають впровадження системи обліку витрат за центрами відповідальності, розробку гнучкого бюджету витрат, створення системи оперативного контролінгу, перегляд норм витрат сировини та матеріалів, а також впровадження ERP-системи. Ранжування заходів за пріоритетністю дозволило визначити першочергові напрями, що мають найкоротші строки окупності (1–6 місяців) та низьку складність впровадження: перегляд умов постачання з постачальниками, впровадження системи KPI для персоналу та деталізація контролю інших операційних витрат.

Розроблена система ключових показників ефективності (KPI) для контролю витрат включає коефіцієнт виконання бюджету витрат (цільове значення 95–98%), відхилення матеріальних витрат (цільове значення $\pm 3\%$), динаміку зарплатомісткості (цільове значення -5% до рівня 2025 року), ефективність адміністративних витрат (цільове значення 4,5–5,0) та ефективність витрат на збут (цільове значення 2,0–2,2). Впровадження запропонованих заходів дозволить досягти прогностичних показників: зниження витратомісткості продукції до 0,82 грн/грн, підвищення рентабельності

операційних витрат до 24,79%, зростання прибутку від операційної діяльності на 35,75% (до 600 000 тис. грн) при одночасному забезпеченні контролю ризиків, пов'язаних зі зниженням якості продукції, опором персоналу змінам, зривами виробничих процесів, зростанням плинності кадрів та недосягненням планових показників економії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акімова Т., Распопова Ю., Волященко І. Теоретичні засади організації обліку витрат виробничого підприємства. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-46> (дата звернення: 16.03.2026)
2. Андрушкевич Н. В., Фімяр С. В. Планування, облік та аналіз в організації системи управління витратами підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2025. Вип. 55. С. 13-18.
3. Андрушкевич Н. В., Фімяр С. В., Довгань В. В. Управління витратами інноваційного підприємства в рамках системи контролінгу. *Трансформаційна економіка*. 2025. № 1 (10). С. 7–11.
4. Бардадим М. В. До питання сутності загальновиробничих витрат підприємства та управління ними. *Бізнес Інформ*. 2024. №2. С. 139–145.
5. Бегун С. І. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 4 (32). С. 36–42.
6. Бержанір І. Витрати підприємства: сутність та особливості управління в сучасних умовах. *Sustainable Socio-Economic Development Journal*. 2023. № 1 (1–2). С. 35–41.
7. Бобровник Д. О. Організаційно-економічний механізм використання бенчмаркінгу у підвищенні конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Соціальний Калейдоскоп*. 2020. № 1 (3). С. 7-15.
8. Брагіна О. С., Забродна І. О. Розробка стратегічного підходу до управління витратами підприємства. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2021. № 3 (17). С. 19-25.
9. Вакуленко В. Л., Мялковський В. А., Юнтао Л. Шляхи підвищення ефективності управління витратами виробництва продукції рослинництва в умовах воєнного стану. *Підприємництво і торгівля*. 2024. № 40. С. 14-19.

10. Велитченко О. А., Костенко Ю. О., Кутідзе Л. С. Вплив інноваційних підходів управління витратами на прибутковість підприємств. *Економіка*. 2025. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15128494> (дата звернення: 16.03.2026).
11. Головацька С.І. Контроль виконання бюджетів: обліково-інформаційна складова контролінгу витрат підприємства. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. 2020. Вип. 60. С. 111–117.
12. Дідур Г. І., Мельничук О. І., Телічко Н. А., Лівінський А. І. Управління витратами в операційній системі аграрних підприємств на засадах логістичного підходу. *Агросвіт*. 2025. № 10. С. 79-87.
13. Ємельянов О., Курило О., Петрушка Т. Механізм, методи та способи управління витратами підприємств як інструменти підвищення ефективності їх господарської діяльності. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-58> (дата звернення: 16.03.2026).
14. Захарченко В., Акулюшина М., Лінгур Л. Моделювання процесів управління витратами підприємства в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 64. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-2> (дата звернення: 16.03.2026)
15. Коваленко Н., Малахова Ю., Тімко Н. Теоретичний аналіз підходів до управління витратами у сфері роздрібної торгівлі. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2025. № 3. С. 323-329.
16. Корбутяк А. Г., Сокровольська Н. Я. Сучасні інструменти контролінгу витрат в умовах обмеженості ресурсів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-48> (дата звернення: 16.03.2026).
17. Костенко Д. В. Основні аспекти управління витратами підприємства. *IV Всеукраїнська науково-технічна конференція факультету менеджменту та інформаційної безпеки, секція менеджменту, маркетингу та економіки : електронні матеріали конференції*. Вінниця : ВНТУ, 2026. URL:

<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2026/paper/view/27442>

(дата звернення: 16.03.2026)

18. Котельникова Ю., Чумак Г., Ворошилова О. Управління витратами в умовах цифрової економіки: сучасні моделі та інструменти оптимізації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 73. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-44> (дата звернення: 16.03.2026)

19. Котлярова В. Г., Деренська Я. М., Гладкова О. В. Формування підходу до управління витратами промислового підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 11. С. 198-204.

20. Кубік В. Д., Шерер І. Л. Управління операційними витратами підприємства з метою забезпечення прибутковості. *Corporate governance: strategies, processes, technology*. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-145-9-21> (дата звернення: 16.03.2026).

21. Лапковська М. О., Хомюк Н. Л. Теоретичні аспекти управління витратами на підприємстві. *Сучасні технології менеджменту: матеріали Міжнар. науково-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчен.*, 15 листоп. Луцьк, 2023. С. 187-188.

22. Лапковська М. О., Хомюк Н. Л. Особливості формування системи управління витратами. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. науково-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчен.*, 23 травня. Луцьк, 2024. С. 113–116.

23. Лепетан І. М., Гайворонюк О.О. Основні елементи системи управління витратами підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.69> (дата звернення: 16.03.2026).

24. Ляшенко Г., Овсяннікова В. Витрати підприємства та управління ними. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-27> (дата звернення: 16.03.2026)

25. Маркіна І.А., Вороніна В.Л., Рудич А.І. Теоретичні основи управління витратами підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 4 (115). С. 140-147.

26. Матвєєва Н. М., Славута О. І. Управління витратами : навч. посіб. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с.
27. Москаленко В. А. Механізм впровадження системи управління витратами на підприємствах агропромислового виробництва. *Агроекологічний журнал*. 2021. № 1. С. 196–205.
28. Назаренко Т. П., Франчук І. Б., Вітер С. А. Методичні аспекти обліку та управління витратами на виробництво продукції. *Економіка та держава*. 2021. № 7. С. 83-89.
29. Олійник Т., Бондар Д. Стратегія зниження витрат підприємства. *Молодий вчений*. 2024. № 4 (128). С. 209-214.
30. Офіційний сайт АТ «ТЕХНОЛОГІЯ». URL: <https://technologia.com.ua/> (дата звернення: 16.03.2026)
31. Офіційна фінансова звітність АТ «ТЕХНОЛОГІЯ». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/14022407/ (дата звернення: 16.03.2026)
32. Павлусь М. Г. Оцінка ефективності управління витратами підприємства. *Матеріалознавство: тези доп. 55-ої наук. конф. молодих дослідників ОНПУ*. Одеса, 2020. С. 53–56.
33. Пархоменко Л. А. Поняття, класифікація та функції витрат. *The modern trends in the development of business social responsibility*. 2021. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-107-7-11> (дата звернення: 16.03.2026).
34. Пасічник С. О., Меліхова Т. О. Адаптація сучасних методів управління витратами промислових підприємств в умовах післявоєнного відновлення економіки України. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 12. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15815097> (дата звернення: 16.03.2026).
35. Пасічник С. О., Меліхова Т. О. Теоретико-методологічні засади управління витратами на промислових підприємствах України. *Агросвіт*. 2025. № 3. С. 64-71.

36. Педченко Н., Тітенко Л., Мілька А., Артюх-Пасюта О., Тітенко Ю. Сутність та економічний зміст витрат підприємства: сучасний погляд. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 1 (107). С. 29-36.

37. Піскун А. В. Теоретичний аспект управління витратами підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 4 (70). С. 55-59.

38. Повещенко М. Витрати торговельних підприємств: парадигмальні основи та напрями трансформації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-37> (дата звернення: 16.03.2026).

39. Повещенко М. Організаційно-економічні аспекти побудови механізму управління витратами на підприємствах. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 360–364.

40. Свічкарь Н., Олініченко І., Цибулін М. Бюджетування як система управління діяльністю підприємства на основі міжнародних стандартів фінансової звітності. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 19. С. 175-185.

41. Сітковська А.О. Контролінг як інструмент стратегічного управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 13-14. С.43-47.

42. Скиба Г. І., Кришталь Г. О., Брюховецька І. О. Економічні інструменти оптимізації витрат у системі стратегічного управління роздрібною торгівлею. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Т. 2, № 6. С. 240-246.

43. Скрипник М.І. Організація обліку витрат у розрізі центрів витрат та центрів відповідальності. *Облік і фінанси АПК*. 2023. № 23. С. 56–61.

44. Телічко Н., Дідур Г., Мельничук О. Сучасні інструменти контролінгу витрат у системі операційного, інвестиційного та стратегічного менеджменту.

Економіка та суспільство. 2025. № 78. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-106> (дата звернення: 16.03.2026).

45. Терещенко Е. Ю., Стояненко І. В., Варава В. С. Особливості методичного підходу до аналізу витрат підприємства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 6. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-04-02> (дата звернення: 16.03.2026).

46. Управління витратами : навч. посібник / Н. М. Матвєєва, О. І. Славута; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с.

47. Фімяр С., Польова Н., Андрушкевич Н., Гнатюк О. Методичні підходи до управління витратами як інструмент планування та забезпечення конкурентоспроможності. *Економіка і регіон*. 2025. № 3 (98). С. 170-176.

48. Фімяр С. В., Присяжненко В. М. Управління витратами як інструмент підвищення прибутку підприємства АПК. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2025. № 1 (98). С. 52–57.

49. Хвалько Б., Ющишина Л. Сучасні підходи до удосконалення системи управління витратами на підприємстві. *Теорія та практика менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (12 травня 2025 року)* / Відп. ред. проф. Л. Черчик. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. С. 235–239.

50. Хвалько Б. П. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах економічної турбулентності. *Актуальні проблеми міжнародних відносин і регіональних досліджень: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 11 листопада 2025 р.)* / укладачі: С.Кулик, О.Борисюк. Луцьк, Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. С. 236–238.

51. Хмельюк А. В., Міщенко Д. А. Організація обліку та контролю витрат на торговельно-виробничому підприємстві. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024. № 2 (9). С. 161-170.

52. Черв'яков В. Впровадження ERP-систем для обліку матеріальних ресурсів у сільському господарстві. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. № 344 (4). С. 629-634.

53. Чміль Г. Л., Кащена Н. Б., Нестеренко І. В. Розбудова системи контролю витрат на просування та продаж товарів і послуг. *Інфраструктура ринку*. 2022. Вип. 68. С. 163–169.

54. Чорній Б. І. Класифікація витрат підприємства як інструмент управління. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2024. № 2 (82). URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-2> (дата звернення: 16.03.2026).

55. Чумак Г. Бюджетування як складова системи управління витратами. *Вісник ХНУ*. 2023. № 2 (316), С. 33–38.

56. Чумак Г. Управління витратами підприємства: функціональний аспект. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 4. С. 160–165.

57. Шулла Р.С., Попик М. М. Аналітичні можливості системи управлінського обліку «директ-костинг» при прийнятті управлінських рішень в сфері готельного бізнесу. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2022. № 7. С. 50–69.

58. Ющишина Л. О. Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.

59. Ющишина Л. О. Управління витратами: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 162 с.

60. Яновський Д. Л. Оптимізація витрат як елемент механізму забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Economic journal Odessa Polytechnic University*. 2021. № 3(17). С. 87–95.

61. Яценко В. Еволюціонування системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2020. № 1. С. 259–265.

ДОДАТКИ

"ЗАТВЕРДЖЕНО"

Загальними зборами акціонерів
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
"ТЕХНОЛОГІЯ"

Протокол № 48 від 11 червня 2024 року

СТАТУТ

ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

"ТЕХНОЛОГІЯ"

(НОВА РЕДАКЦІЯ)

ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ КОД ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ 14022407

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТЕХНОЛОГІЯ" створене відповідно до рішення Загальних зборів засновників, Протокол № 1 від 30 вересня 2004 року, шляхом перетворення Товариства з обмеженою відповідальністю "ТЕХНОЛОГІЯ", ідентифікаційний код 14022407, зареєстрованого рішенням виконкому Сумської міської Ради народних депутатів № 52 від 17 березня 1992 року, перереєстрованого Відділом державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності Сумської міської Ради № 7019 від 04 квітня 2002 року.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТЕХНОЛОГІЯ" є правонаступником Товариства з обмеженою відповідальністю "ТЕХНОЛОГІЯ", ідентифікаційний код 14022407, за всіма його правами та обов'язками.

1.2. Статут ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ТЕХНОЛОГІЯ", ідентифікаційний код 14022407, затверджений у новій редакції рішенням Загальних зборів акціонерів, Протокол № 5 від 10 грудня 2005 року, у зв'язку із реорганізацією шляхом приєднання до нього Закритого акціонерного товариства "ТехноПак", ідентифікаційний код 31162839, зареєстрованого Відділом державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності Сумської міської Ради від 12 лютого 2004 року.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТЕХНОЛОГІЯ" є правонаступником Закритого акціонерного товариства "ТехноПак", ідентифікаційний код 31162839, за всіма його правами та обов'язками.

1.3. Найменування Товариства:

1.3.1. Повне:

- українською мовою: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ТЕХНОЛОГІЯ";
- англійською мовою: PRIVATE JOINT STOCK COMPANY TECHNOLOGIA.

1.3.2. Скорочене:

- українською мовою: АТ "ТЕХНОЛОГІЯ";
- англійською мовою: JSC TECHNOLOGIA.

1.4. Повне та скорочене найменування Товариства є його комерційним (фірмовим) найменуванням.

2. МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА

2.1. Метою Товариства є здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку та використання прибутку в інтересах Товариства та його акціонерів.

2.2. Предметом діяльності Товариства є:

2.2.1. Поліграфічне виробництво, друкування та реалізація поліграфічної продукції, виготовлення друкарських форм і надання інших поліграфічних послуг, друкування іншої продукції

2.2.2. Виробництво легких металевих лаковань, виробництво виробів із дроту, виробництво інших готових металевих виробів.

2.2.3. Виробництво плит, листів, труб і профілів із пластмас, виробництво тари та інших виробів із пластмас.

2.2.4. Виробництво паперових виробів промислового та господарсько-побутового призначення, виробництво паперових етикеток, тари та інших виробів з паперу та картону.

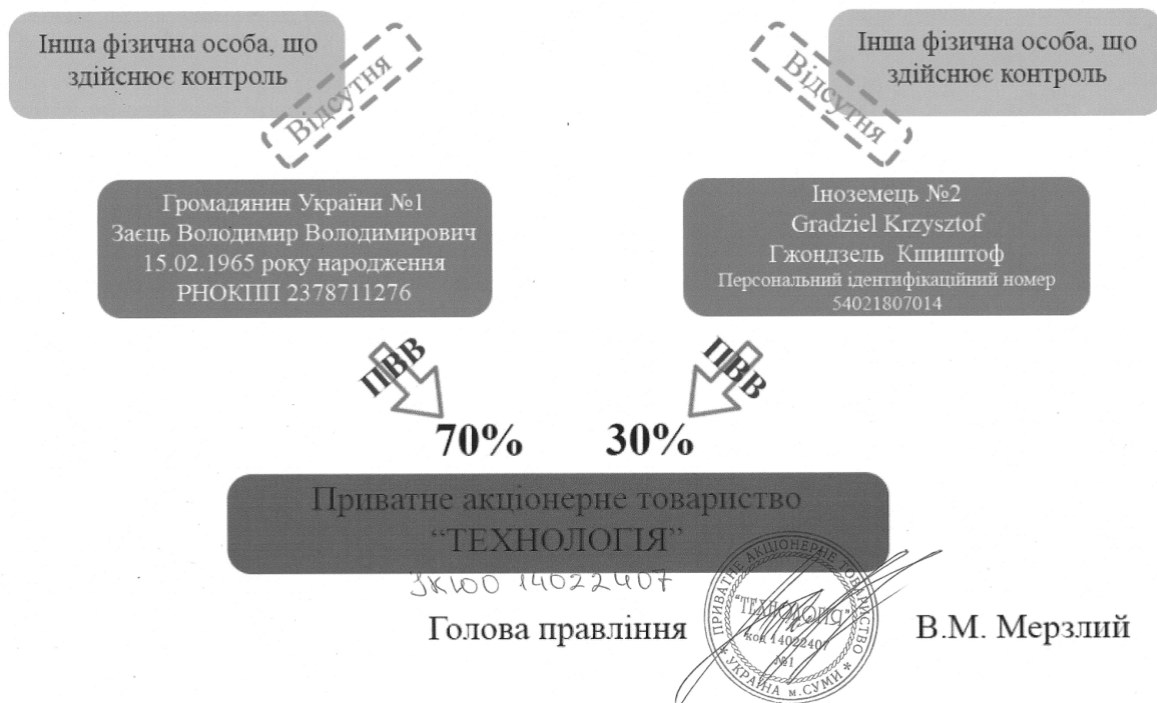
2.2.5. Оброблення металів та нанесення покриття на метали, механічне оброблення металевих виробів.

2.2.6. Ремонт і технічне обслуговування машин і устаткування промислового призначення.

2.2.7. Оптова торгівля:

- сільськогосподарською сировиною та живими тваринами;
- продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;
- товарами господарського призначення;
- інформаційним і комунікаційним устаткуванням;
- іншими машинами й устаткуванням;
- твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами;
- деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням;
- залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього;
- хімічними продуктами;
- іншими проміжними продуктами;
- оптова торгівля відходами та брухтом;
- неспеціалізована оптова торгівля.

Схематичне зображення структури власності АТ “ТЕХНОЛОГІЯ”

Додаток В

Таблиця В.1 – Фінансова звітність за 2023 рік

Дата та час подачі звіту	21.05.2024 13:21
Керівник	Мерзлий Володимир Миколайович
Головний бухгалтер	Сисоєв Євген Вікторович
Вид економічної діяльності	25.92 Виробництво легких металевих пакувань
Телефон	671250
КАТОТТГ	UA59080270010287243
Середня кількість працівників	687

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2023 року

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 187	2 713
первісна вартість	1001	8 308	9 241
накопичена амортизація	1002	6 121	6 528
Незавершені капітальні інвестиції	1005	63 694	59 935
Основні засоби	1010	559 822	692 104
первісна вартість	1011	1 467 949	1 725 743
знос	1012	908 127	1 033 639
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	695 974	810 389
інші фінансові інвестиції	1035	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	27 306	1 607
Відстрочені податкові активи	1045	19 873	35 795
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізичні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	75 063	80 179
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	1 443 923	1 682 726
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	478 572	506 105
виробничі запаси	1101	262 071	237 979
незавершене виробництво	1102	128 736	156 079
готова продукція	1103	86 478	102 580
товари	1104	1 287	9 467
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	663 611	612 029
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	60 445	96 519

з бюджетом	1135	47 281	15 118
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	146 927	66 745
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	88 557	77 173
готівка	1166	0	-
рахунки в банках	1167	88 557	77 173
Витрати майбутніх періодів	1170	771	1 209
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	3 625	7 149
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	1 489 789	1 382 047
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	30 290	-
Баланс (Усього активів)	1300	2 964 002	3 064 773
Пасив			
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 600	9 600
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	32 774	32 774
емісійний дохід	1411	0	-
накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	2 400	2 400
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 216 682	2 670 563
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	2 261 456	2 715 337
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	31 567	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	108 614	24 296
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			

резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	140 181	24 296
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	246 313	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	98 393	100 772
товари, роботи, послуги	1615	119 139	115 524
розрахунками з бюджетом	1620	27 000	20 895
у тому числі з податку на прибуток	1621	24 748	18 697
розрахунками зі страхування	1625	2 285	2 256
розрахунками з оплати праці	1630	8 651	8 593
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 683	4 670
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	36 453	52 757
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16 448	19 673
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	562 365	325 140
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	2 964 002	3 064 773

Таблиця В.2 – Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2023 рік

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 395 478	2 071 147
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
премії підписані, валова сума	2011	-	0
премії, передані у перестрахування	2012	-	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 619 894	1 396 973
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
прибуток	2090	775 584	674 174
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	82 536	183 978
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	55 579	39 148
Витрати на збут	2150	185 438	176 456
Інші операційні витрати	2180	133 781	112 399
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	483 322	530 149
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	116 120	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	6 413	13 422
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	31 006	60 900
Втрати від участі в капіталі	2255	-	9 625
Інші витрати	2270	46 495	42 174
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	528 354	430 872
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-74 473	-79 431
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	453 881	351 441
збиток	2355	-	-
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід	2465	453 881	351 441

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	1 183 017	1 014 243
Витрати на оплату праці	2505	215 129	184 077
Відрахування на соціальні заходи	2510	44 915	37 973
Амортизація	2515	149 472	189 023
Інші операційні витрати	2520	282 083	299 660
Разом	2550	1 874 616	1 724 976
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	600 000	600 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	600 000	600 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	756	586
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	756	586
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Додаток Г

Таблиця Г.1 – Фінансова звітність за 2024 рік

Дата та час подачі звіту	16.05.2025 15:28
Керівник	Мерзлий Володимир Миколайович
Головний бухгалтер	Сисоєв Євген Вікторович
Вид економічної діяльності	25.92 Виробництво легких металевих паковань
Телефон	671250
КАТОТТГ	UA59080270010287243
Середня кількість працівників	696

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2024 року

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 713	2 139
первісна вартість	1001	9 241	9 241
накопичена амортизація	1002	6 528	7 102
Незавершені капітальні інвестиції	1005	59 935	49 876
Основні засоби	1010	692 104	667 307
первісна вартість	1011	1 725 743	1 527 927
знос	1012	1 033 639	860 620
Інвестиційна нерухомість	1015	0	169 285
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	169 285
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	810 389	908 372
інші фінансові інвестиції	1035	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 607	30 383
Відстрочені податкові активи	1045	35 795	35 986
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	80 179	140 150
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	1 682 726	2 003 502
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	506 105	468 007
виробничі запаси	1101	237 979	248 875
незавершене виробництво	1102	156 079	128 159
готова продукція	1103	102 580	89 367
товари	1104	9 467	1 606
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	612 029	587 490
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	96 519	50 385

з бюджетом	1135	15 118	66 021
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	46 119
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	66 745	94 370
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	77 173	129 096
готівка	1166	0	-
рахунки в банках	1167	77 173	129 096
Витрати майбутніх періодів	1170	1 209	1 449
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	7 149	9 290
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	1 382 047	1 406 108
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс (Усього активів)	1300	3 064 773	3 409 610
Пасив			
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 600	9 600
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	32 774	32 774
емісійний дохід	1411	0	-
накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	2 400	2 400
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 670 563	2 777 378
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	2 715 337	2 822 152
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	24 296	52 851
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-

у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	24 296	52 851
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	100 772	125 063
товари, роботи, послуги	1615	115 524	131 865
розрахунками з бюджетом	1620	20 895	3 698
у тому числі з податку на прибуток	1621	18 697	-
розрахунками зі страхування	1625	2 256	2 983
розрахунками з оплати праці	1630	8 593	11 291
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4 670	7 028
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	52 757	47 534
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	19 673	205 145
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	325 140	534 607
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	3 064 773	3 409 610

Таблиця Г.2 – Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2024 рік

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 429 545	2 395 478
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
премії підписані, валова сума	2011	-	0
премії, передані у перестрахування	2012	-	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 721 263	1 619 894
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
прибуток	2090	708 282	775 584
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	51 747	82 536
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	51 840	55 579
Витрати на збут	2150	207 254	185 438
Інші операційні витрати	2180	30 457	133 781
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	470 478	483 322
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	120 139	116 120
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	4 404	6 413
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	5 054	31 006
Втрати від участі в капіталі	2255	-	0
Інші витрати	2270	483 126	46 495

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	106 841	528 354
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-33	-74 473
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	106 808	453 881
збиток	2355	-	-
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід	2465	106 808	453 881
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	1 158 631	1 183 017
Витрати на оплату праці	2505	258 654	215 129
Відрахування на соціальні заходи	2510	52 661	44 915
Амортизація	2515	160 612	149 472
Інші операційні витрати	2520	380 256	282 083
Разом	2550	2 010 814	1 874 616
	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	600 000	600 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	600 000	600 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	178	756
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	178	756
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

Додаток Д

Таблиця Д.1 – Фінансова звітність за 2025 рік

Дата та час подачі звіту	06.03.2026 09:30
Керівник	Мерзлий Володимир Миколайович
Головний бухгалтер	Сисоєв Євген Вікторович
Вид економічної діяльності	25.92 Виробництво легких металевих пакувань
Телефон	Дані не зазначені
КАТОТТГ	UA59080270010287243
Середня кількість працівників	646

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2025 року

	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2 139	1 569
первісна вартість	1001	9 241	9 241
накопичена амортизація	1002	7 102	7 672
Незавершені капітальні інвестиції	1005	49 876	55 913
Основні засоби	1010	667 307	977 139
первісна вартість	1011	1 527 927	1 969 668
знос	1012	860 620	992 529
Інвестиційна нерухомість	1015	169 285	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	169 285	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	908 372	1 071 674
інші фінансові інвестиції	1035	4	4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	30 383	29 191
Відстрочені податкові активи	1045	35 986	39 617
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	140 150	17 836
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	2 003 502	2 192 943
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	468 007	521 846
виробничі запаси	1101	248 875	238 143
незавершене виробництво	1102	128 159	168 510
готова продукція	1103	89 367	114 845
товари	1104	1 606	348
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	587 490	754 303
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	50 385	94 865
з бюджетом	1135	66 021	22 051
у тому числі з податку на прибуток	1136	46 119	-

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	94 370	105 135
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	129 096	55 266
готівка	1166	0	-
рахунки в банках	1167	129 096	55 266
Витрати майбутніх періодів	1170	1 449	2 449
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	9 290	3 605
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	1 406 108	1 559 520
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Баланс (Усього активів)	1300	3 409 610	3 752 463
Пасив			
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 600	9 600
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	0	-
Додатковий капітал	1410	32 774	32 774
емісійний дохід	1411	0	-
накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	2 400	2 400
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 777 378	3 171 187
Неоплачений капітал	1425	(0)	(-)
Вилучений капітал	1430	(0)	(-)
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	2 822 152	3 215 961
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	52 851	29 292
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-

Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	52 851	29 292
	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	160 000
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	125 063	129 814
товари, роботи, послуги	1615	131 865	102 190
розрахунками з бюджетом	1620	3 698	18 994
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	15 260
розрахунками зі страхування	1625	2 983	3 092
розрахунками з оплати праці	1630	11 291	12 023
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7 028	4 730
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	47 534	62 733
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	205 145	13 634
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	534 607	507 210
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	3 409 610	3 752 463

Таблиця Д.2 – Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2025 рік

	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 624 725	2 429 545
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
премії підписані, валова сума	2011	-	0
премії, передані у перестрахування	2012	-	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 905 450	1 721 263
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
прибуток	2090	719 275	708 282
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	109 507	51 747
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	100 313	51 840
Витрати на збут	2150	224 333	207 254
Інші операційні витрати	2180	62 180	30 457
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	441 956	470 478
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	153 192	120 139
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	11 778	4 404
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	53 556	5 054
Втрати від участі в капіталі	2255	-	0
Інші витрати	2270	93 455	483 126
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	459 915	106 841
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-66 106	-33

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	393 809	106 808
збиток	2355	-	-
Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	1 215 507	1 158 631
Витрати на оплату праці	2505	320 476	258 654
Відрахування на соціальні заходи	2510	65 549	52 661
Амортизація	2515	201 739	160 612
Інші операційні витрати	2520	489 005	380 256
Разом	2550	2 292 276	2 010 814